Ἐκδίδεται κατὰ Σάββατον. — Τιμὴ φύλλου δρχ. 100

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ
Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δρχ. 2500, ἑξάμηνη δρχ. 1500.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀγγλίας, Ἀλγιερίου, Λίρες 3. Ἀμερικῆς καὶ ἄλλων κρατῶν, Δολλάρια 3. Ἑξάμηνη ἀναλόγως.
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΙ' ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
Ἀποστέλλονται εἰς τὸ περιοδικὸν «Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ», ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου, ἀριθ. 28 — Ἀθήνας». Τηλέφ. 55.536

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΟ 1879
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ († 1941)

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ { ΜΑΡΙΑΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΥΘΑΛΙΑΣ ΧΡ. ΝΑΤΣΙΟΥ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Π. ΜΟΥΣΔΡΑΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ 1945
ἐξαιρετικῶς, ἐπειδὴ ἀρχίζει τὸν Μάϊον, θὰ περιλάβῃ φυλλάδια, δωδεκασέλιδα ἢ ὀκτασέλιδα, ὀκτὼ μόνον μηνῶν.

Παλαιοὶ Τόμοι, δετοί, τιμῶνται δρ. 3000 ἕδετος καὶ 6000 χρυσόδετ. — Ο ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ κατὰ φύλλον ἀποκτᾷ κρονόμια συνδεομητοῦ λαμβάνων ψευδώνυμον δι' ὅλον τὸ ἔτος ἐπὶ πληρωμῇ δρ. 200

Περίοδος Γ'. — Τόμος 1ος *Ἀθῆναι, 4 καὶ 11 Αὐγούστου 1945* *Ἔτος 67ον — Ἀριθ. 14—15*

Μυθιστόρημα ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

ΠΡΟΑΣ Ο ΝΙΚΙΟΥ

Μετάφραση ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὰ προηγούμενα)

— Κανένα; ρώτησα συγκινημένος ἀπὸ κεῖνη τὴν ὀρφάνια.

— Ὄχι, ἀπάντησε γυρίζοντας τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. Εἶμαι καταμόναχος.

— Καὶ μὲ παιδὶν μένεις; ρώτησα δειλά.

— Μὲ τὸν κηδεμόνα μου. Ἀλλὰ δὲν τὸν ἀγαπῶ πολύ. Ὅταν μεγαλώσω θὰ φύγω μὲ τὶς πρίγρεις ἢ θὰ καταταχθῶ στοὺς ὁπλίτες.

Περπατήσαμε γιὰ λίγη ὥρα δίχως νὰ μιλοῦμε. Φτάσαμε μπρὸς στὸ σπίτι τῆς Ἀγαρίστης.

— Θέλεις νὰ εἶμαι φίλος σου; εἶπα ἔξαφνα στὸ Θεαγένη, κυριευμένος ἀπὸ μιὰ ξαφνικὴ συμπάθεια γιὰ τὸ ἔρημο αὐτὸ παιδί, ποὺ εἶχε τόσο καλοὺς καὶ ἀνοιχτοὺς τρόπους.

— Μὲ μεγάλη μου χαρά, εἶπε δίνοντάς μου τὸ χέρι του. Καὶ σὺ μοῦ ἀρέρεις καὶ πιστεύω πὼς θὰ ταιριάξουμε.

Μὲ χαιρέτησε καὶ μ' ἄφησε μπρὸς τὴν πόρτα τῆς Ἀγαρίστης. Στάθηκα γιὰ λίγο καὶ τὸν κοίταζα καθὼς ἀπομακρυνόταν κι' ὕστερα μπῆκα στὸ σπίτι γεμάτος χαρὰ ποὺ βρῆκα ἕναν καλὸ φίλο.

Ἔτρεξα στὴν κάμαρούλα μου. Ἔπλυνα καθαρὰ τὰ χέρια καὶ τὸ πρόσωπο, χτενίστηκα, καθάρισα τὰ σαντάλια μου γιὰ νὰ παρουσιαστῶ συγυρισμένος στὴν Ἀγαρίστη καὶ στὴ Γλυκέρα. Ὕστερα πέρασα στὴν ἐσωτερικὴ αὐλή. Σὲ λίγο εἶδα τὴν Ἀγαρίστη νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ μαγειρειό της γιὰ νὰ βγάλῃ νερὸ ἀπὸ τὸ πηγάδι. Πόσο γριὰ καὶ κομπουριασμένη μοῦ φάνηκε! Τὰ ἀδύνατα χέρια της δυσκολεύονται νὰ σηκώσουν τὸν βαρὺ πήλινο ἀμφορέα.

Ἔτρεξα εὐθὺς κοντά της.

— Ἄφησε, καλὴ μητέρα, φώναξα. Δὲν μπορεῖς νὰ σηκώσῃς ὅλο αὐτὸ τὸ βάρος.

Καὶ παίρνοντας τὴ στάμνα ἀπὸ τὰ χέρια της τὴν κουβάλησα στὸ μαγειρειό.

Ἡ χήρα εἶχε ἀπορήσει καὶ κατασυγκινηθεῖ μὲ τὴν περιποίησή μου αὐτήν.

— Θὰ ζήσῃς πολύ, παιδί μου, γιατὶ τιμᾶς τὰ γερατειά, εἶπε. Μακάρι νὰ εἶχα ἕνα παιδὶ σὰν καὶ σένα.

Ἔμεινα κοντά της καὶ τὴ βοήθησα νὰ ἑτοιμάσῃ τὸ τραπέζι. Ὅταν ἑτοιμάστηκαν ὅλα μοῦ εἶπε νὰ φωνάξω τὴ Γλυκέρα, ποὺ δούλευε στὸ ἐργαστήρι της. Ἔτρεξα ἐκεῖ καὶ μπῆκα σιγά. Στὴν ἀρχὴ ἡ νεαρὴ γλύπτρια δὲν μὲ κατάλαβε. Γονατισμένη μπροστὰ σ' ἕνα πέτρινο ἄγαλμα, ντυμένη μ' ἕνα χοντρὸ ἀκοῦρο ρούχο κατάλληλο γιὰ τὴ δουλειά της, πόσο ἀδύνατη καὶ πόσο ἀσθενικὴ μοῦ φάνηκε ἡ κακημένη ἡ Γλυκέρα. Καταγινόταν νὰ χαράξῃ μὲ τὸ κέστρο τὴν οὐγία τοῦ χιτώνα. Εἶχε βάψει τὸν χιτώνα μὲ ἀχνὸ τριανταφυλλὶ χρῶμα, τὸ ἱμάτιο τὸ εἶχε ἀφήσει ἄσπρο καὶ εἶχε ἀλείψει μόνο τὴν οὐγία μὲ χρυσὸ καὶ πράσινο καὶ τὸν ἀπομεσιανὸ χιτωνίσκο τὸν εἶχε γαλανόν. Ὅλα αὐτὰ τὰ χρώματα ἐναρμονίζονταν θαυμάσια μεταξύ τους.

Στάθηκα γιὰ λίγο καὶ τὴν κοίταζα καθὼς δούλευε· ὕστερα ἔβηξα γιὰ νὰ τῆς δώσω νὰ καταλάβῃ πὼς ἤμουν ἐκεῖ.

— Γλυκέρα, εἶπα, ἡ για-

ΠΑΙΔΙΑ ΑΠ' ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

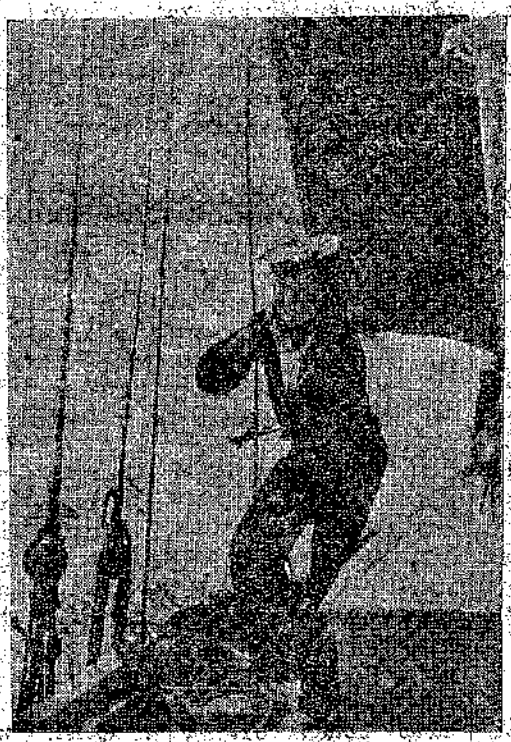

Τὰ παιδιὰ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, ποὺ προορίζονται γιὰ τὸ ναυτικὸ στάδιο, προγυμνάζονται ἀπὸ μικρὰ σὲ εἰδικὰ πλοῖα, ὥστε ὅταν καλεῖται ἡ ἡλικία τους νὰ ὑπηρετήσουν, ἢ νὰ εἰσέλθουν σὲ Ναυτικὴ Σχολή, γιὰ νὰ βγοῦν ἀξιωματικοὶ τοῦ πολεμικοῦ ἢ τοῦ ἐμπορικοῦ στόλου, εἶναι κιόλας τέλειοι ναυτόπαιδες (μοῦτσοι).

γιά σάν μ' ἔστειλε νὰ σὲ φωνάξω γιὰ τὸ τραπέζι.

— Ἀπὸ τώρα ἔκανε ξαφνιασμένη.

Σηκώθηκε κι' ἔφτιαξε τὰ μαλλιά της μὲ μιὰ ἀργὴ κίνηση.

— Δὲν νόμιζα πὼς εἶναι τόσο ἀργά, πρόσθεσε.

— Δὲν πεινᾶς, λοιπόν, Γλυκέρα; τὴν ρώτησα.

— Ὄχι σύχνά, ἀποκρίθηκε, κουνώντας τὸ κεφάλι της.

Πήγαμε μαζὶ στὴν Ἀγαρίστη καὶ μοιραστήκαμε τὸ φτωχικό της φαγητό.

Τὴν ὥρα ποὺ τρώγαμε ἡ Γλυκέρα καὶ ἡ γιαγιά της μὲ ρώτησαν πῶς τὰ πέρασα στὸ σχολεῖο. Τοὺς διηγήθηκα ὅλα τὰ πρωϊνὰ ἐπεισόδια, δίχως νὰ ξεχάσω ν' ἀναφέρω τὰ πειράγματα τοῦ Εὐφορίωνα γιὰ τὸν χιτώνα μου.

Ἡ Γλυκέρα μὲ κοίταξε χαμογελώντας.

— Δὲν εἶναι πολὺ κακός, εἶπε, ἀλλὰ τὸν φορεῖς κάπως ἀσυνήθιστα γιὰ τὸν τόπο μας.

— Πῶς ἀσυνήθιστα; Δὲν βλέπω τὴ διαφορά.

— Ὦ, μικρὰ πράματα. Νά, σήκωσέ τον ἔτσι. Κάνε τον νὰ φουσκώσῃ λίγο στὴ μέση. Νά, τώρα ἦρθε καλά. Κι' ὁ ἴδιος ὁ Εὐφορίων δὲν θὰ τοῦ βρῇ τίποτε.

— Καὶ τὸ ἱμάτιο; ρώτησα μὲ κάποια ἀνησυχία.

— Ἀ, γι' αὐτὸ χρειάζεται περισσότερη τέχνη, εἶπε ἡ Γλυκέρα πονηρά. Ἔλα νὰ σὲ μάθω νὰ τὸν ρίχνῃς στὴν πλάτη σου, ὅπως οἱ κομψευόμενοί μας.

— Γιὰ μιὰ καλλιτέχνισσα σὰν καὶ σένα αὐτὸ εἶναι εὔκολο, ἀποκρίθηκα κατευχαριστημένος.

Καὶ προσπάθησα νὰ κάνω τὶς κινήσεις ποὺ ἐπιχείρησε νὰ μοῦ μάθῃ ἡ καλὴ Γλυκέρα, ἀλλὰ χωρὶς μεγάλη ἐπιτυχία. Τότε ἡ νέα, ἀφίνοντας τὸ συνηθισμένο της μελαγχολικὸ ὕφος:

— Ἔχουμε πανηγύρι σήμερα στὸ σπίτι μας, εἶπε. Ἂς εἶναι καλὰ ἡ μητέρα σου, ποὺ μᾶς ἔστειλε τόσο ὡραῖα πράγματα. Θὰ σοῦ ἑτοιμάσω τὸ θράδυ καὶ γλυκά, τῆς δικῆς μου τέχνης.

— Θέρεις νὰ τὰ κάνῃς ὅπως ἡ μητέρα μου; τὴ ρώτησα ζωηρά.

— Αὐτὸ θὰ τὸ ἰδοῦμε. Πήγαινε νὰ μοῦ φέρεις ἀπὸ τὸ μεγάλο καλάθι τὸ σακκούλι μὲ τὸ ἀλεύρι. Ὕστερα δῶσε μου τὸ δάζο μὲ τὸ μέλι. Ὕστερα πήγαινε στὴν αὐλὴ νὰ ἰδῇς ἂν ἔκαναν οἱ κότες αὐγά.

Ἔτρεξα χορεύοντας καὶ σὲ λίγα λεπτὰ γύρισα φέρνοντας ἑφτὰ φρέσκα αὐγά.

Ἡ Γλυκέρα ἔκανε τὸ ἀλεύρι ἕνα σωρό, ἄνοιξε ἕνα λάκκο μέσ' στὴ μέση, ἔσπασε μὲ τέχνη τ' αὐγά, ὕστερα πρόσθεσε τὸ μέλι, χτύπησε τὸν πολτό, ἔβαλε σταφίδες, ὕστερα κοπανιστὰ μύγδαλα ἀνακατεύοντας καὶ πλάθοντας μὲ τέχνη τὴ ζύμη της. Ὕστερα ἀπὸ λίγα λεπτὰ εἶχε τελειώσει. Βλέποντας ὅτι τὴν κοίταζα μ' ὀρθάνοιχτα μάτια, χωρὶς νὰ χάσω οὔτε τὸ παραμικρὸ ἀπὸ τὰ κινήματά της, μοῦ εἶπε γελώντας:

— Ἔπλυνα τὰ χέρια μου, μεῖνε ἥσυχος.

— Ὦ Γλυκέρα, δὲν εἶναι γι' αὐτό, μὰ ποτέ μου δὲν εἶδα τέτοια γλυκά. Φαίνεται πὼς θὰ εἶναι περίφημα!

— Δὲν πιστεύω νὰ τὰ βρῆς ἄσχημα. Δῶσε μου σὲ παρακαλῶ αὐτὴ τὴ μαρμάρινη κουπίτσα.

Τῆς τὴν ἔδωσα. Ἄνοιξε τὸ ζυμάρι της σὲ φύλλα καὶ ἄρχισε πατώντας τὴν κούπα ἀπάνω, στὸ ἀνοιγμένο φύλλο νὰ κόβῃ μικροὺς στρογγυλοὺς δίσκους, ποὺ τοὺς ἄλειψε ὕστερα ἀπὸ πάνω μὲ αὐγό. Ἤμουν ἐνθουσιασμένος μ' αὐτὰ ποὺ ἔβλεπα. Μὰ ἔξαφνα ἡ πόρτα ἄνοιξε ἀθόρυβα καὶ περπατώντας ἐλαφρὰ μπαίνει μέσα στὸ μαγειρεῖο, ἕνα ζῶο καταμαυρο μὲ μαλλιαρὴ καὶ στιλπνὴ γούνα. Εἶχε στημένη τὴν οὐρά του ὁλόρθη καὶ μὲ περήφανο καὶ σοβαρὸ ὕφος κοίταζε κατὰ πάνω μὲ τὰ μάτια του ποὺ ἔμοιαζαν μὲ δυὸ ἀστραφτεροὺς χρυσοὺς βώλους.

Ἤρθε καὶ τρίφτηκε στὰ φουστάνια τοῦ κοριτσιοῦ βγάζοντας ἕνα γλυκύτατο καὶ παραπονιάρικο νιαούρισμα, ποὺ ἐρχόταν σὲ τόση ἀντίθεση μὲ τὴ σκυθρωπὴ ἐμφάνισή του.

— Ὦ Γλυκέρα! φώναξα μ' ἀπορία, τί εἴδους ζῶο εἶναι τοῦτο;

— Πῶς; δὲν τὸ ξέρεις; Γάτος εἶναι! φώναξε χαμογελώντας ἡ νεαρὴ γλύπτρια.

— Ὦ τί ὡραῖο ποὺ εἶναι! Ποτέ μου δὲν τὸ εἶχα ξαναϊδεῖ. Καὶ ἀπὸ ποῦ τὸ ἔχεις;

— Ὁ πατέρας μου ὁ Θεαρίων τὸ ἔφερε στὴ μητέρα μου ὅταν ἔκανε ἕνα ταξίδι στὴν Αἴγυπτο. Δὲν εἶναι πολὺ ὄμορφο; Κύταξε τὰ χρυσά του μάτια. Δὲν μοιάζει σὰν νὰ μᾶς καταλαβαίνει; Θὰ ἔλεγα κάτι παραπάνω· μοιάζει σὰν νὰ μᾶς κρίνει, αὐτὸς ὁ ὡραῖος Μελάνιος.

Μὰ νὰ ποῦ ὁ γάτος ἔξαφνα μ' ἕνα χαριτωμένο πήδημα βρίσκεται ἀνεβασμένος στὴ μέση τοῦ τραπεζιοῦ· περπατεῖ ἐλαφρὰ ἀνάμεσα στὰ γλυκίσματα καὶ γαντζώνει μὲ τὰ νύχια του τὸ μεγαλύτερο κομμάτι ἀπὸ τὰ μελόπηκτα τῆς Γλυκέρας.

— Ὦ, κατέβασέ τον! πάρε τον! φώναξε γελώντας ἡ Γλυκέρα. Μὲ τὰ χέρια της ἀλειμένα μὲ ζυμάρι προσπαθοῦσε νὰ διώξῃ τὸ γάτο μὲ τὸ ἀλευρωμένο καὶ κατάσπρο χέρι της· μὰ ὁ Μελάνιος ἐπῆρε φαίνεται τὸ κίνημα τῆς κυρᾶς του σὰν πρόσκληση γιὰ χάδι καὶ ἄρχισε νὰ τρίβεται ἀπάνω στὰ χέρια της, ἀκουμπώντας παιχνιδιάρικα τὸ κεφάλι του στὸ μπράτσο της καὶ ρουθουνίζοντας σιγανὰ μὲ τρόπο ποὺ μοῦ θύμιζε τὸν ἀργαλειὸ τῆς μητέρας μου.

— Ὦ τὰ γλυκά μου! φώναξε ἡ Γλυκέρα. Δῶσε τον, πάρε τον λοιπόν, Πρόα! Δὲν πιστεύω νὰ τὸν φοβᾶσαι!

— Ὦ! φώναξα θυμωμένος καὶ ἄρπαξα τὸν γάτο γιὰ νὰ τὸν πιθώσω κατὰ γῆς. Μὰ ἡ χειρονομία μου αὐτὴ δὲν ἦταν φαίνεται τοῦ γούστου του, τόσο μᾶλλον ποὺ τὸν εἶχα σφίξει κάπως περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι ἔπρεπε. Τεντώθηκε καὶ γαντζώνοντας ἐπάνω στὰ χέρια μου νύχια γυριστὰ ποὺ δὲν τὰ ὑποψιαζόμουν κάτω ἀπὸ τὰ δελούδινα πόδια του, ἐπήδησε μ' ἕνα γίναγμα στὸν ὦμο μου καὶ ἀπ' ἐκεῖ χάμω, ὄχι χωρὶς ν' ἀφήσῃ στὸ λαιμό μου τὰ σημάδια ἀπὸ τὸ περασμά του.

— Τί νύχια! ἔκανα τρίβοντας τὸ σβέρκο μου.

— Πραγματικά, ξέρει νὰ ὑπερασπίζεται τὸν ἑαυτό του. Μὰ κατὰ τ' ἄλλα εἶναι καλὸς γάτος. Δὲν θὰ σὲ πειράξῃ ἂν δὲν τοῦ κάνεις κακό.

— Ὦ μὴ φοβᾶσαι, ἀγαπῶ ὅλα τὰ ζῶα. Μὰ γιὰ κοίταξε, Γλυκέρα, τὰ νύχια του φαίνονται ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ γλυκό.

— Γιατὶ τὸ διάλεξε νὰ τὸ φάῃ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΡΑΜΠΑΛΕΣ

Φτιάξαμε τραμπάλες ἀπόψε πάνω στὸ ἀλωνισμένο χωράφι μὲ τὰ στρίποδα καὶ τὰ σανίδια τῶν ὑπαίθριων κρεβατιῶν μας. Χωριζόμαστε σὲ ζευγάρια. Ἀρχίζει τὸ πρῶτο ζευγάρι, ἡ Τέτα μὲ τὸ Ρούλη, νὰ ζυγίζεται:

Τράμπα, τραμπαλίζομαι
πέφτω καὶ τσακίζομαι...

(Κακομελέτα κι' ἔρχεται). Πέφτει καὶ τσακίζεται στ' ἀλήθεια ὁ Ρούλης, ἡ Τέτα στραμπουλίζει τὸ πόδι της. Πῶς νὰ γίνῃ; Εἶναι πιὸ βαρειὰ ἡ Τέτα ἀπὸ κεῖνον, νὰ τραβήξουμε περισσότερο ἀπὸ τὴ μεριά του τὴ σανίδα. Γιὰ περισσότερη ἀσφάλεια ὁ Ναγούλης ξαπλώνεται ἀνάσκελα στὴ μέση τῆς σανίδας, πάνω ἀπὸ τὸ στρίποδο

ποὺ τὴ βαστάει. Καὶ τὸ ζύγισμα ξαναρχίζει. Ἀκόμα ὅμως γκρινιάζουν οἱ «τσακισμένοι».

— Καταγδάρθηκα πάνω στὰ καλάμια!

— Τὰ χέρια μου βγάζουνε ἀφρούς!...

Σὰ νὰ μὴν τοὺς φτάνουν οἱ πόνοι ἔχουνε καὶ τὶς φωνὲς τῆς μαμᾶς:

— Δὲν πᾶτε νὰ κοιμηθῆτε ποὺ σηκώσατε τὴ γειτονιὰ στὸ πόδι...

Ἡ Ντουντοῦ ποὺ εἶναι... θεατὴς ὥσπου νἄρθῃ ἡ σειρά της, χιουμορίζει:

— Καλὲ ποιά γειτονιά; Ὁ κοντινότερος γείτονας βρίσκεται σ' ἕνα τέταρτο δρόμο ἀπὸ δῶ. Στὸν Πειραιὰ μᾶς μεταφέρατε; Μὴ καὶ θὰ ἰδρώσουμε...

— Δὲν ὑπάρχει φόβος, «κινούμενο ψυγεῖο». Ἔχουμε μισὴ ὥρα ποὺ τουρτουρίζουμε ἀπὸ τ' ἀστεῖα σου. Ἡ Γιάννα ποὺ πολεμάει νὰ βάλῃ τὸ σκύλο νὰ τραγουδήσῃ, βγάζοντας κάτι ἀπαίσιες κορῶνες ποὺ δὲν παραλλάζουν ἀπὸ γαυγίσματα, γαυγίζει στ' ἀλήθεια τώρα γιὰ νὰ μᾶς πῇ πὼς ἤρθε ἡ ἀράδα της. Τῆς φαίνεται ὅμως πὼς ἡ σανίδα θὰ στέκῃ καλύτερα γυρισμένη ἀλλιώτικα. Τὴ γυρίζει μά... πασαλείβεται μαρμελάδες, γιατὶ ὁ Σταυρῆς τὴν εἶχε κάνει τραπέζι τ' ἀπόγευμα κι' ἄλειβε κεῖ πάνω τὶς φέτες του. Τώρα νιαουρίζει:

— Κολλάω, κολλάω ἀλόκληρη!

— Ἔμπα μέσα στὴ στέρνα νὰ μπανιαριστῆς, νὰ σοῦ περάσουν καὶ τὰ νεῦρα...

— Καὶ νὰ μείνῃ ἡ τραμπάλα ἄδεια νὰ κουνηθῶ ἐγώ...

Μὰ ἡ Γιάννα προτιμάει νὰ μείνῃ μὲ τὰ μέλια.

Ἀπάνω - κάτω, ἀπάνω - κάτω. Τί ὡραῖα ἡ τραμπάλα μέσα στὸ φρεσκοαλωνισμένο χωράφι ποὺ μυρίζει σανό!

Τράμπα - τραμπαλίζομαι
καὶ σιὰ δὲν ζαλίζομαι!...

ΚΙΤΣΑ ΜΑΛΙΚΟΥΤΗ-ΚΩΣΤΑΝΤΑΚΟΥ

ΔΙΠΤΥΧΑ

Σειρὰ Γ'

4

Σπαταλεμένη ἡλιοφωλιὰ
σὲ χρυσοθάλασσα ἀπὸ σιάχυ
Καὶ μὲς στὸν κάμπο ἡ κοπελιὰ
ἔχει νοιώσει ἀπὸ τ' ἁμάχι.

Μ' ἀχ! ποῦν' ἐκεῖν' ἡ ἐποχή,
κανεὶς πιὰ φέτο δὲν θερίζει
καὶ τοῦ χινόπωρου ἡ βροχὴ
σταυροὺς ποὺ φύτρωσαν ποτίζει!..

ΔΙΟΝ. Α. ΤΡΟΒΑΣ

ΑΘΗΝΑ 1 ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΙΣΡΑΗΛ

Ἀγαπητοί μου,

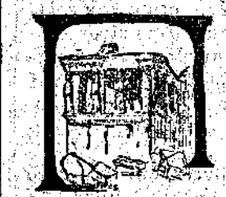

ΟΤΕ λοιπὸν δὲν θὰ τελειώσουν τὰ βάσανα τῶν δυστυχισμένων Ἑβραίων; Ὁ Εἰκοστὸς Αἰώνας ἀπὸ Χριστοῦ μεσοκόπηκε, ὁ μεγάλος παγκόσμιος πόλεμος ἀπὸ τὴ νίκη τῆς Ἐλευθερίας καὶ τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ, ἀνακαλύφθηκε κι' ἡ «βόμβα τοῦ ἀτόμου» ποὺ καταργεῖ στὸ μέλλον τὸν πόλεμο, ἕνας καινούργιος κόσμος θεμελιώνεται ὅπου θὰ βασιλεύῃ—βροντοφωνοῦν οἱ Δυνατοί, οἱ Νικητές—ἡ Εἰρήνη, ἡ Ἀγάπη κι' ἡ Δικαιοσύνη· κι' ἀκόμα ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ περιούσιος, θὰ τριγυρίζῃ πάνω στὴ γῆ καὶ κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο, χωρὶς στέγη, χωρὶς πατρίδα, ὁ αἰώνιος ἄστεγος κι' ἀπατρις Περιπλανώμενος;... Ἔτσι, δυστυχῶς, φαίνεται. Γιατί, καθὼς λένε τώρα, ἓν' ἀπὸ τὰ πιὸ δύσκολα μεταπολεμικὰ προβλήματα, τὸ δυσκολώτερο ἴσως, εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς Παλαιστίνης. Οἱ Ἄραβες ποὺ τὴν κατέχουν ἀπὸ χρόνια, δὲν ἐνοοῦν νὰ παραχωρηθῇ οὔτ' ἕνα ἐλάχιστο μέρος της στοὺς Ἑβραίους, γιὰ νὰ κάμουν κι' αὐτοὶ ἕνα μικρὸ Κράτος ἐκεῖ ποὺ ἄλλοτε εἶχαν ἕνα τόσο μεγάλο κι' ἔνδοξο, μὲ ἀκρόπολη Σιών, μὲ βασιλέα Δαυΐδ, μὲ Σολομώντα. Κι' οἱ Ἄραβες εἶναι πολλοί, κι' ὑποστηρίζουνται ἀπ' ὅλους τοὺς τοὺς ὁμοθρήσκους, ποὺ εἶναι ἀκόμα περισσότεροι. Θἀκούσατε δά τί κακὸ ἔγινε αὐτὲς τὶς ἡμέρες στὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ στὸ Κάϊρο—μίλια μακρυὰ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ—καὶ πόσα θύματα Ἑβραίων προστέθηκαν πάλι στ' ἀπειράριθμα ποὺ ἔχουν πέσει σ' ὅλες τὶς χῶρες τοῦ κόσμου, καὶ σ' ὅλους τοὺς μετὰ Χριστὸν αἰῶνες, ἀφότου ἄρχισε ὁ ἀτέλειωτος αὐτὸς διωγμὸς ποὺ τὸν ὀνόμασαν Ἀντισημιτισμὸ καὶ θὰ τελειώσῃ, φαίνεται, οὔτε τώρα μετὰ τὴν ἐξόντωση τοῦ πιὸ ἄγριου καὶ σκληροῦ ἀντισημίτη, τοῦ Χίτλερ! Ἀλήθεια, οἱ Ἑβραῖοι ἔπαθαν τόσα καὶ τόσα σ' ὅλους τοὺς καιροὺς, καὶ μάλιστα τὸν τελευταῖο, ὥστε νἀπορῇ κανένας πὼς ὑπάρχουν ἀκόμα στὸν κόσμο ἀπὸ δαύτους, πὼς δὲν ἀφανίσθηκαν «μέχρις ἑνός»...

Πολλοὶ ἄνθρωποι, ἀκόμα καὶ σήμερα, ποὺ βλέπουν τὰ πράγματα «ἀπὸ ψηλά», λένε: Ἔτσι εἶναι. Οἱ Ἑβραῖοι δὲν θὰποκαταταθοῦν ποτέ.

Εἶναι γραφτό τους. Τοὺς βαραίνει ἡ κατάρα τοῦ Θεοῦ, ποὺ σταύρωσαν τὸν Μονογενῆ Του. Τὸ λέει καὶ τὸ Εὐαγγέλιο: «Τὸ αἷμα Τοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν». Καὶ τὸ αἷμα τοῦ Σταυρωμένου δὲν ἀφίνει σὲ χλωρὸ κλαδὶ τοὺς σταυρωτῆδες καὶ τοὺς ἀπογόνους τους, ἀπὸ τότε ὣς σήμερα: καταραμένοι! Εἶναι ἀλήθεια, πὼς μ' αὐτὴ τὴν ἰδέα οἱ Χριστιανοὶ ὅλων τῶν αἰώνων μισοῦσαν καὶ μάχονταν τοὺς Ἑβραίους, κι' αὐτό, τὸ λαϊκὸ νὰ ποῦμε, αἴσθημα ἐκμεταλλεύονταν ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν ἄλλους λόγους νὰ εἶναι ἀντισημίτες, λόγους πολιτικοὺς, οἰκονομικοὺς, φυλετικοὺς καὶ καθεξῆς. Καὶ καθὼς εἴπαμε τὸ αἴσθημα αὐτὸ τὸ ἔχουν ἀκόμα πολλοί. Ἀλλὰ εἶναι τόσο παράλογο, τόσο ἄδικο, τόσο ἀντιχριστιανικό! Ἐσχοῦν λοιπὸν αὐτοὶ οἱ Χριστιανοὶ πὼς ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ἀπὸ τὸ σταυρό Του, εἶπε: «ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι;» κι' ἐνῷ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς συγχώρησε τοὺς σταυρωτές Του, πὼς οἱ ὀπαδοί Του ἐπιμένουν ἀκόμα νὰ τοὺς θεωροῦν καταραμένους, νὰ τοὺς καταδιώκουν ἢ νὰ ἐπιδοκιμάζουν τοὺς διωγμοὺς;... Δὲν μπορῶ νὰ τὸ καταλάβω. Τὸ δικό μου αἴσθημα ἐξεγείρεται μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν ἀδικία, κι' ἀπὸ τὴν πρώτην φορά, θυμοῦμαι, ποὺ εἶδα μὲ τὰ μάτια μου διωγμὸ Ἑβραίων—ἤμουν, τότε παιδί, στὴ Ζάκυνθο—συμπάθησα τοὺς δυστυχισμένους αὐτοὺς ἀνθρώπους ποὺ ὑπόφεραν τὰ πάνδεινα χωρὶς νἄχουν κάνει κανένα κακό. Ἡ συμπάθειά μου αὐτὴ διατηρεῖται ἀπὸ τότε καὶ μεγαλώνει. Συμπαθῶ τοὺς Ἑβραίους ποὺ καταδιώχτηκαν καὶ μαρτύρησαν ὅσο κανένας ἄλλος λαὸς στὸν κόσμο, κι' ἀκόμα ἐκτιμῶ καὶ θαυμάζω τὸ μεγάλον αὐτὸν Ἰσραήλ, ἕναν ἀπὸ τοὺς δυὸ μεγαλύτερους λαοὺς ποὺ φάνηκαν στὸν κόσμο—ὁ ἄλλος εἶναι οἱ Ἕλληνες—καὶ ποὺ τόσα τοῦ χρωστάει ἡ Ἀνθρωπότης κι' ὁ Πολιτισμός της—Φιλοσοφία, Ἐπιστήμη, Τέχνη—ἀπὸ τὸν ἑβραῖο Μωϋσῆ ὡς τὸν ἑβραῖο Ἀϊνστάϊν.

Ἔτσι κι' ὁ δύστυχος Σαῦλωκ, στὸν «Ἔμπορο τῆς Βενετίας» τοῦ Σαίξπηρ, δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τὸν ἄδικο καταπρεγμὸ τῆς φυλῆς του ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες φυλές, οὔτε τί διαφορὰ ἔχει Χριστιανὸς ἀπὸ Ἑβραῖο, ἀφοῦ κι' οἱ δυὸ εἶναι ἄνθρωποι. «Δὲν ζεσταινόμαστε, λέει, μὲ τὰ ἴδια καλοκαίρια; δὲν κρυώνουμε μὲ

τοὺς ἰδίους χειμῶνες; δὲν ἀρρωσταίνουμε μὲ τὶς ἴδιες ἀρρώστειες καὶ δὲν γιατρευόμαστε μὲ τὰ ἴδια γιατρικά; Ἂν μὲ γαργαλέψῃς, δὲν θὰ γελάσω; ἂν μὲ τρυπήσῃς, δὲν θὰ πονέσω; κι' ἂν μὲ προσβάλῃς, δὲν θὰ ἐκδικηθῶ; Κι' μ' ὅλα του τὸ δίκιο, ὁ Σάυλωκ γυρεύει νὰ ἐκδικηθῇ; πληρώνοντας τὸ μέσος μὲ μέσος, τὸ κακὸ μὲ τὸ κακό. Δὲν τὸ κατρεθώνει ὅμως, ὅπως κανένας Ἑβραῖος δὲν τὸ κατόρθωσε ὡς σήμερα. Οἱ ἐχθροί τους εἶναι πάντα περισσότεροι, δυνατότεροι καὶ τοὺς ψκοῦν. Τὸν παλιὸ καιρὸ οἱ Ρῶσσοι, προχτὲς οἱ Γερμανοί, σήμερα οἱ Ἄραβες. Ἂν μαλάκωσαν πιὰ οἱ Χριστιανοί, δὲν μαλακώνουν τώρα οἱ Μουσουλμάνοι. Πιθανότατα, τὸ ὄνειρο τῶν Σιωνιστῶν θὰ μείνῃ καὶ πάλι ὄνειρο, καὶ ὁ λαὸς Ἰσραὴλ δὲν θ' ἀποκτήσῃ ποτὲ τὴν παλιά του πατρίδα. Ἂς μὴ πιστεύουμε, ταῦλάχιστο πως αὐτὸ δὲν γίνεται, ἐπειδὴ εἶναι τάχα «καταραμένος».

ΦΑΙΔΩΝ

ΟΤΑΝ ΠΡΩΤΟΓΙΝΑ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος)

Καλὰ νὰ πάθω, Γιατὶ νὰ τὴν πουλήσω πέρυσι σ' ἄλλο παιδί, στὰ Γιάννινα, χωρὶς νὰ θυμηθῶ τὸ σοφὸ λατινικὸ λόγιο Nihil parvum est in litteris. Τὴν παύλησα, γιὰ νὰ μπορέσω γ' ἀγοράσω τὴν Attala. Καὶ τώρα ὁρίστε, κ. Chateaubriand, ἐξυπηρετήστε με, βγάλτε με ἀσπροπρόσωπο!

Μὰ τὰ ἐμπόδια δὲν πρέπει νὰ μᾶς σταματοῦν στὴν πραγμάτωση τῶν μεγάλων ἀποφάσεων. Καὶ γεμάτος, θάρρος, οἰχτηκα στὸν καταρτισμὸ τοῦ μαθήματος. Σκέφτηκα λοιπόν: Ὅλων τῶν τάξεων τὰ παιδιὰ ἔχουν μεσάνυχτα ἀπὰ Γαλλικά. Ὥστε θὰ γίνῃ συνδιδασκαλία. Καὶ θ' ἀρχίσουμε ἀπὸ τὸ ἀλφάβητο καὶ μικρὲς προτασοῦλες. Ὅ,τι εἶναι νὰ διαβάσουν στὸ σπίτι, θὰ τὸ γράψω στὸν πίνακα καὶ τὰ παιδιὰ θὰ τὸ ἀντιγράψουν στὰ τετράδια. Ἂς καταγράψουμε λοιπὸν τὸ ἀλφάβητο πρῶτα. Κι' ἀρχίζω. Ἤξερα πὼς τὰ γράμματα ἤτανε 25. Μὰ στὸ χαρτὶ ποὺ ἔγραψα βγήκανε 19. Ξεχνῶ δηλαδὴ ἕξι γράμματα, ὄχι λίγα βέβαια! Τὸ ἴδιο δὲν εἶχα πάθει καὶ μὲ τὸ ἑλληνικὸ ἀλφάβητο, ὅταν σ' ἕνα διάλειμμα μὲ προκάλεσε ἕνας συμμαθητής μοῦ πέρυσι νὰ τὸ πῶ; Ἀνακάτευα τὴ σειρὰ τῶν γραμμάτων, δὲν ἤξερα δηλ. τὸ ἑλληνικὸ ἀλφάβητο καὶ μ' ὅλους τοὺς ὡραίους βαθμοὺς ποὺ μου βαζε ὁ κ. γυμνασιάρχης. Νὰ παίρνῃς τοὺς μεγαλύτερους βαθμούς, εἶχα σκεφτεῖ τότε, στὸν Ἀϊαντα καὶ στὰ Πρωταγόρα, καὶ νὰ μὴ ξέρῃς τὴν καθιερωμένη σειρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, αὐτὸ εἶναι ἐξωφρενικό! Καὶ συμβουλεύτηκε τότε ἕνα ἀλφαβητάρι τῆς Α' δημοτικοῦ ὁ ἀριστοῦχος στὸ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, γιὰ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἀρχαιομάθειά του.

Μὰ ἂς συνέβαινε ἐπὶ τέλους τὸ ἴδιο καὶ στὰ Γαλλικά μου! Ἂς ἤξερα τὸ ἀλφάβητο τὸ γαλλικὸ ἔστω καὶ ἀνακατωτά! Μὰ ἐδῶ δὲν ἤτανε τὸ ἴδιο, μοῦ λείπανε ἀπὸ τὸ λογαριασμὸ ἕξι ὁλόκληρα γράμματα. Τί τὸ ἤθελα τὸ Chateaubriand καὶ τὸ Daudet; Ἄχ! τὰ χα ἕνα ἀλφαβητάρι, ἂς ἤτανε καὶ μικρό, ἂς ἤτανε δυὸ φύλλα μονάχα! Φτάνει νὰ εἶχε τὰ 25 γράμματα τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου!

Ὁ θεὸς ὅμως δὲν εἶχε ἀποφασίσει νὰ μὲ καταστρέψῃ! Μέσα στὴν ἀπελπισία μου θυμήθηκα πὼς τὸ Γαλλο-Ἑλληνικὸ Λεξικό μου θὰ μ' ἔβγαζε ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδο. Ἐκεῖ θὰ βρίσκα ὅ,τι ζητοῦσα: Ὁλόκληρο τὸ γαλλικὸ ἀλφάβητο καὶ μάλιστα στὴ σειρά του. Δόξα νἄχῃ ὁ Θεός, ποὺ φώτιζε τὰ πλάσματά του στὶς κρισιμώτερες στιγμὲς τῆς ζωῆς τους. Ἀντέγραψα τὸ ἀλφάβητο, ἔφτιαξα καὶ μερικὲς φρασοῦλες καὶ τὸ μάθημα ἤτανε ἕτοιμο.

Κ' ὕστερα, μὲ τὰ νεῦρα μου ἠρεμισμένα στὴν ἐντέλεια, κοιμήθηκα τὸν ὕπνο τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἐξετέλεσε τὸ καθῆκον του καὶ εἶναι ἕτοιμος νὰ κατακτήσῃ τὴ δόξα, τέλεια βέβαιος πὼς θὰ θριαμβεύσῃ.

***

Τὴν ἄλλη τὴν ἡμέρα ἔγινε σ' ἐκεῖνο τὸ χωριὸ ἡ ριζοσπαστικώτερη μεταρρύθμιση στὴν ἐκπαίδευση ἀπ' ὅσες ἔχουνε γίνει ἴσαμε τώρα στὸν κόσμο. Γιὰ νὰ ριζώσουν τὰ Γαλλικὰ στὸ μυαλὸ τῶν μαθητῶν, δὲν ἔγινε κανένα ἄλλο μάθημα. Ὅλο τὸ πρωινὸ τὸ ἀφιερώσαμε στὰ Γαλλικά. Κὶ μὲ πόση χαρὰ δεχτήκανε τὴν πρωτοτυπία αὐτὴ οἱ μαθητές μου! Καὶ μὲ τὸ δίκιο τους! Ἀπὸ τἄλλα τὰ μαθήματα, ἑλληνικά, φυσικά, ἀριθμητική, πατριδογνωσία κτλ. ἤτανε χορτασμένα ἀπὸ τοὺς προηγούμενους δασκάλους. Γαλλικὰ ὅμως, τὰ καημένα, τώρα πρωτομαθαίνανε.

Ὅταν τὸ μεσημέρι ἐτελείωσε ἡ τετράωρη διδασκαλία τῶν Γαλλικῶν κ' ἔφυγαν τὰ παιδιὰ γιὰ τὰ σπίτια τους, τὸ συναίσθημα τοῦ θριάμβου μου ἤτανε ἐντονώτατο. Ἐνθουσιασμένα τὰ παιδιὰ γιὰ τὸ νέο ποὺ εἶχανε μάθει, λέγαμε καὶ καταλέγαμε φωναχτὰ στοὺς δρόμους ὅ,τι εἶχανε ἀποκομίσει ἀπὸ τὸ σχολεῖο: Ἀ-μπὲ-σὲ-ντέ! ἄκουες ἀπ' ἐδῶ. Le père est bon ἄκουες ἀπ' ἄλλο σημεῖο καὶ πιὸ πέρα ἄλλη παρέα φώναζε le jardin = ὁ κῆπος, le pain = τὸ ψωμί.

Ζωηρότερα ἀποτελέσματα, ἐντονώτερη ἐπιβράδυνση ποτὲ δὲν θὰ ἔχει ἐπιτύχει ἄλλο σχολεῖο.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴν ἡμέρα ἄρχισα νὰ δρέπω κιόλας τοὺς καρποὺς τῆς πρωτοτυπίας καὶ τῶν κόπων μου. Οἱ γονεῖς κ' οἱ κηδεμόνες τῶν μαθητῶν μου ἔμαθαν πὼς τὰ παιδιά τους διδάσκονται καὶ Γαλλικὰ κι' ὄχι μονάχα μοῦ σχωρέσανε τὴν ἄγνοια τῆς γαλλικῆς, μὰ κι' εὐχαριστημένοι ἀπ' τὴ σοφία καὶ τοὺς κόπους μου, μ' γέμισαν δῶρα, ὅλα ἀπὸ τὴ γεωργική καὶ κτηνοτροφικὴ παραγωγή τους.

Ὁ κ. Πρόεδρος μοῦ ἔστειλε μιὰ θαυμάσια πίττα, ἄλλος τυρὶ τοῦλουμίσιο, ἄλλος μιὰ μπουκάλα κρασί, ἄλλος ξυνόγαλα σὲ ἄφθονη ποσότητα, ποὺ δὲν ἤξερα τί νὰ τὰ κάνω. ἄλλος — αὐτὸς θὰ ἤτανε φτωχὸς μὰ καὶ τὸ δῶρο του συγκινητικὸ — τέσσερα κεφάλια σκόρδα, ἄλλοι αὐγά, κάποιος ἄλλος ἕνα καλοψημένο μικρὸ καλαμποκόψωμο, ποὺ πολλὲς φορὲς τὸ θυμήθηκα νοσταλγικὰ μὲ τὴν πεῖνα στὸν καιρὸ τῆς καταραμένης Κατοχῆς.

Ὀφείλω νὰ προσθέσω ὅτι δὲν παραμελοῦσα καὶ τἄλλα τὰ μαθήματα. Τὰ Γαλλικὰ ὅμως εἶχανε τὴν πρώτη θέση.

Στοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ διέκρινα καθαρὰ νὰ μὲ κοιτᾶνε μὲ ἀγάπη κ' ἐκτίμηση κάμποσες φορὲς συνέλαβε τὸ αὐτί μου τὴ φράση αὐτὴ γεμάτη θαυμασμό: Ξέρει καὶ Γαλλικά.

Αὐτὸ λέγεται θρίαμβος ἔλεγα καὶ ξανάλεγα μέσα μου καὶ σχωροῦσα τὰ πεθαμένα τοῦ σεβαστοῦ μου καθηγητῆ τῶν Γαλλικῶν στὸ Γυμνάσιο.

***

Μὰ ὁ θρίαμβος δὲν περιωρίστηκε μονάχα στὸ μικρὸ χωριουδάκι, ὅπου εἶχα ἐγκαταστήσει τὴ λατρεία τῆς γλώσσας τοῦ Ρακίνα. Ἡ φήμη μου ἁπλώθηκε καὶ σ' ἄλλα χωριὰ γύρω, πολὺ μεγαλύτερα ἀπὸ τὸ δικό μου, κ' οἱ κάποιοι ἀπαιτοῦσαν ἀπὸ τοὺς δασκάλους νὰ διδάξουν κι' αὐτοὶ Γαλλικὰ στὰ παιδιά τους. Κ' ἐπειδὴ δὲν συμμορφώνονταν, ἔζήτησαν οἱ καλοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι μὲ ἀναφορά τους ἀπὸ τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴ τῶν δημοτικῶν σχολείων νὰ τοὺς διατάξῃ νὰ διδάξουν Γαλλικὰ κ' ἔφεραν γιὰ παράδειγμα ἐμένα. Τὰ μαθήματα ὅλα αὐτὰ μὲ χαρὰ μου καὶ τώρα πιὰ περιμένα τὸν ἔπαινο. Συλλογιζόμουν καὶ ξανασυλλογιζόμουν πὼς κάποια μέρα θὰ μοῦ ἔρθῃ ἕνας φάκελλος ἀπὸ τὸν κ. Ἐπιθεωρητή, θὰ τὸν πάρω μὲ λαχτάρα, θὰ τὸν ἀνοίξω, ὅσο μπορῶ πιὸ γρήγορα, καὶ ἐ! χαρά! Μέσα θὰ εἶναι τὸ ἔγγραφο τοῦ ἐπαίνου! «Ἀτὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπερέχειν ἔμμεναι πάντων», τὴν παρότρυνση πρὸς τὸν Ἀχιλλέα πάντα θὰ τὴν ἀκοῦτε καλόδεχτα καὶ συγκινημένοι οἱ νέοι.

Κι' ὁ προθητὸς ὁ φάκελλος ἤρθε μιὰ μέρα. Μοῦ τὸν ἔφερε ὁ ἀγροτικὸς ταχυδρόμος, ποὺ ἀμέσως τοῦ ἔδωσα ἕνα γενναῖο φιλοδώρημα.

Καὶ μήπως δὲν τοῦ ἄξιζε; Δὲν μοῦ χε φέρει τὸ ζηλευτὸ τὸ φάκελλο, ποὺ μὲ τόσο καρδιοχτύπι τὸν περίμενα; Μὲ πόση χαρὰ τὸν ἄρπαξα ἀπὸ τὰ χέρια του! Ὁ δυσαρμένος δὲ σκύβει σὲ μιὰ βρύση νὰ πιῇ νερὸ μὲ περισσότερη λαχτάρα ἀπ' ὅση εἶχα ἐγώ, ὅταν βύθισα τὸ βλέμμα μου στὴν ἀνάγνωση τοῦ ἐγγράφου, ποὺ πολλὲς φορὲς τὸ περιεχόμενό του τὸ εἶχα διαβάσει τὶς νύχτες στὰ ὄνειρά μου, στὰ πιὸ χρυσὰ τῆς ζωῆς μου ὄνειρα.

Μὰ τί φρίκη! Ἄλλα εἶχα διαβάσει ἐκεῖ κι' ἄλλα ἔλεγε τοῦτο, τὸ πραγματικό, ποὺ εἶχα στὰ χέρια μου καὶ μοῦ εἶχε στοιχίσει ἕνα τόσο γενναῖο ποσὸ γιὰ φιλοδώρημα τοῦ διανομέα. «Ἄμα λήψει τῆς παρούσης, ἔλεγε τὸ σκληρότατο, νὰ διακόψετε τὴν διδασκαλίαν τῆς Γαλλικῆς, διότι δὲν προβλέπεται αὐτὴ ὑπὸ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, ὅπερ ἀδὸν πιστῶς νὰ ἐφαρμόζετε».

Μὲ τὸ ἴδιο ταχυδρομεῖο ἔλαβα κ' ἕνα ἀντίτυπο, σταλμένο κι' αὐτὸ ἀπὸ τὸν ἴδιο κ. Ἐπιθεωρητὴ, σὰν ἀναλυτικοῦ προγράμματος Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως».

Πολλὲς φορὲς σκυφτόθηκα κ' ζωὴς νὰ ἀποφασίσῃ κ' ἄλλες πίκρες ἡ ζωή, μὰ σὰν ἐκείνη ποὺ μοῦ φερε τὸ ἔγγραφο τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ μου, δὲ δοκίμασα καμμιὰ φορὰ κ' οὔτε πιστεύω νὰ δοκιμάσω.

ΑΘ. Π. ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗΣ

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΒΕΛΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΡΟΒΕΡΤΟΥ Λ. ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠ' ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟ ΒΕΤΑΣ Σ. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Ἕνας τρίτος ποὺ προσπαθοῦσε νὰ ξεπεζέψῃ ἔχασε τὴν ἰσορροπία του, τοῦ ξέφυγαν τὰ λουρία κι' τ' ἄλογό του τρομαγμένο ἄρχισε νὰ τρέχῃ σέρνοντας τὸν καβαλλάρη του ἀπὸ τὸ πόδι, μέσα στὸ δρόμο, χτυπώντας ἀπὸ πέτρα σὲ πέτρα, καὶ τσαλαπατώντας τὸν μὲ τὰ πόδια του. Ὁ τέταρτος, ποὺ κρατιόταν ἀκόμα πάνω στὴ σέλλα, σπηρούνισε τὸ ἄλογό του, καὶ μὲ μιὰ ἄγρια κραυγὴ ἔφυγε ἀπὸ τοὺς ἄλλους καλπάζοντας πρὸς τὸν πορθμό. Οἱ ἄλλοι τρεῖς, πάνω σ' ἄλογα, χωρὶς νὰ κρατᾶνε γκέμια, τρέχανε ἀντίθετα πρὸς τὸ δρόμο τοῦ Τένσταλ. Ἀπὸ κάθε δέντρο ποὺ περνᾶγαν, πεταγότανε κι' ἕνα βέλος. Ἕνα ἄλογο ἔπεφτε, μὰ ὁ καβαλλάρης του πεζοῦζε στὰ πόδια, κι' ἔτρεχε πίσω ἀπὸ τοὺς συντρόφους του, ὥς ποὺ ἕνα δεύτερο βέλος τὸν εὕρισκε κι' αὐτόν. Ἕνας ἄλλος χτυπήθηκε. Ἔπειτα ἕνα ἄλογο ἔπεσε. Ἀπὸ ὅλη τὴ συντροφιὰ δὲν ἔμεινε πιὰ παρὰ ἕνας κι' αὐτὸς πεζός. Ἀπὸ διάφορες μερὲς ἀκούγονταν ὁ καλπασμὸς ἀπὸ τρία ἄλογα χωρὶς καβαλλάρη, ὡς ποὺ χαθήκανε κ' αὐτὰ μακρυά.

Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν εἶχε φανερωθεῖ οὔτε ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ χτυποῦσανε. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἄντρες καὶ ἄλογα κοιτόνταν πλῃγωμένοι, κι' ὅμως κανένας ἀπὸ τοὺς ἑχτροὺς δὲ φάνηκε λίγο σπλαχνικός, γιὰ νὰ δώσῃ τέλος στὴν ἀγωνία τους.

Ἐκεῖνος ποὺ γλύτωσε στέκατανε ἀγριωπὸς στὴ μέσῃ τοῦ δρόμου, πλάι στὸ σκοτωμένο ἄλογό του. Εἶχε ἔρθει στὴν ἄκρη ἐκείνης τῆς συστάδας ἀπὸ δέντρα, ποὺ εἶχε δείξῃ πρὶν ὁ Ντὶκ στὸ Τζάκ. Δὲ θἄτανε οὔτε 500 γιάρδες μακρυὰ ἀπὸ κεῖ ποὺ στέκονταν οἱ δυὸ νέοι, καὶ γι' αὐτὸ μπορούσανε νὰ τὸν βλέπουν καθαρά, νὰ κοιτάζῃ ὁλόγυρά του, μὲ θανάσιμη ἀγωνία. Ξαφνικά, σὰ νὰ ξαναθρῆκε τὸ θάρρος του, ἑτοίμασε τὸ τόξο του. Τὴν ἴδια στιγμή, ἀπὸ μιὰ κίνησή του, ὁ Ντὶκ ἀνεγνώρισε τὸ Σέλντεν.

Στὴν προσπάθεια αὐτῆ τοῦ Σέλντεν ν' ἀντισταθῆ, ἕνα γέλοιο χορευτικὸ ἀκούστηκε ἀπὸ παντοῦ. Θἄτανε τουλάχιστο καμμιὰ εἰκοσαριὰ ἄνθρωποι κρυμμένοι μέσα στὶς φυλλωσιές, κι' αὐτοὶ ἤτανε ποὺ γελοῦσανε μαζύ του, ἔτσι σκληρὰ κι' ἀταίριαστα. Ξάφνου ἕνα βέλος ἀστραψε πάνω ἀπὸ τὸν ὦμο τοῦ Σέλντεν, καὶ τὸν ἔκανε νὰ πηδήσῃ ἀπὸ τὴ θέσῃ του καὶ νὰ πάῃ λίγο πιὸ πίσω. Ἕνα ἄλλο τὸν ἄγγιξε στὴ φτέρνα. Προσπάθησε νὰ φυλαχτῆ. Ἕνα τρίτο βέλος ἤρθε κατ' εὐθεῖαν ἀπάνω του, κι' ἔπεσε μπρὸς στὰ πόδια του. Καὶ τότε τὸ γέλοιο ξανακούστηκε δυνατά, κι' ἀντίχησε ἀπ' ὅλες τὶς μερές.

Ἤτανε φανερό, πὼς αὐτοὶ ποὺ τὸν χτυποῦσανε θέλανε νὰ παίξουνε μαζύ τοῦ σὰν τὴ γάτα μὲ τὸ ποντίκι. Οἱ ἀφιμαχίες εἴχανε τελειώσῃ. Πιὸ πέρα, ἕνας ἀπ' αὐτοὺς μὲ πράσινη στολὴ μάζευε ἡσυχα τὰ βέλη. Κι' αὐτοὶ διασκεδάζανε βλέποντας τὸ μαρτύριο τοῦ φτωχοῦ ἁμαρτωλοῦ.

Ὁ Σέλντεν τὸ κατάλαβε. Ἔβγαλε μιὰ φωνὴ σημάδεψε μὲ τὸ τόξο, κι' ἔριξε ἕνα βέλος, στὴν τόχη, μέσα στὸ δάσος.

Στάθηκε τυχερός. Μιὰ μικρὴ κραυγὴ ἀκούστηκε. Ὕστερα ρίχνοντας τὸ ὅπλο του, χάμω, ἄρχισε νὰ τρέχῃ ἴσια πρὸς τὸ μέρος ποὺ βρίσκονταν ὁ Ντὶκ καὶ ὁ Μάτχαμ.

Οἱ σύντροφοι τοῦ Μαύρου θέλους ἀρχίσανε τώρα νὰ ρίχνουνε στὰ σοδαρά. Μὰ δὲν εἴχανε τύχη σὰν πρίν. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἤτανε ὑποχρεωμένοι νὰ σημαδεύουνε ἀντίθετα στὸν ἥλιο, καὶ ὁ Σέλντεν καθὼς ἔτρεχε, πηδοῦσε πότε δῶ καὶ πότε κεῖ γιὰ νὰ μὴν πούς δίνῃ στόχο.

Καὶ βγαίνοντας ἀπὸ τὴ γυμνὴ μερὶὰ τοῦ δάσους ξέφυγε ὁλότελα ἀπὸ τὲς ἐνέδρες τους. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα δὲ θἄτανε ἄλλοι τοξότες, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸν ποὺ ὁ Σέλντεν θἄχε σκοτώσει ἢ τραυματίσει.

Ἡ σύγχυση τῶν ἀνθρώπων τοῦ δάσους ἤτανε τώρα φανερή. Ἕνα σφύριγμα ἀκούστηκε τρεῖς φορές. Κι' ἀμέσως πάλι ἄλλα δύο. Τὸ ἴδιο κι' ἀπὸ ἄλλες μερὲς τοῦ δάσους. Ὁλόγυρα τώρα ἀκουγότανε ὁ θόρυβος ποὺ κάνανε οἱ ταξότες ξεπροβάλλοντας ἀπὸ τὶς πυκνὲς συστάδες τῶν δέντρων. Ἕνα τρομαγμένο ἐλάφι ξεπετάχτηκε ἀπὸ τὸ δάσος, στάθηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ μὲ τὸ κεφάλι σηκωμένο ἀνήσυχα, κι' ἀμέσως ξα-

ναχώθηκε σὲ μιὰ πυκνοφυτεμένη μεριά.

Ὁ Σέλντεν ὅλο ἔτρεχε, πηδώντας. Τὰ δέλη πέφτανε γύρω του βροχή, χωρὶς νὰ τὸν πετύχουνε. Φαινότανε πὼς θὰ γλυτώση. Ὁ Ντὶκ εἶχε ἑτοιμα τὸ τόξο του γιὰ νὰ τὸν βοηθήση, ἀκόμα κι' ὁ Μάτχαμ ξεχνώντας τὸ συμφέρον του, παρακολουθοῦσε μὲ ἐνδιαφέρον τὸ φτωχὸ Σέλντεν.

Ἤτανε ἕνα θέαμα ποὺ σπάραζε τὴν καρδιὰ τοῦ Ντὶκ καὶ τοῦ Τζάκ.

Ὁ Σέλντεν βρισκότανε καμμιὰ πενηντάρια γυάρδες ἀπὸ κοντά τους, ὅταν χτυπήθηκε ἀπὸ ἕνα δέλος κι' ἔπεσε χάμω. Ξανασηκώθηκε στὴ στιγμή, μὰ τώρα ἔτρεχε παραπατώντας σὰν τυφλὸς χωρὶς νὰ ξέρη ποῦ πάει.

Ὁ Ντὶκ ξεπετάχτηκε καὶ τοῦγνεψε.

—Ἀπὸ δῶ! τοῦ φώναξε. Ἔλα ἀπὸ δῶ! Θὰ σὲ βοηθήσω! Κούραγιο! Τρέχα, σύντροφε, τρέχα!

Μὰ ἀκριβῶς ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἕνα δεύτερο βέλος χτύπησε τὸ Σέλτεν στὴν πλάτη, καὶ τὸν ἔρριξε χάμω, βαρὺ σὰν πέτρα.

—Ὦ τὸν κακομοίρη! φώναξε ὁ Μάτχαμ χτυπώντας τὰ χέρια του.

Ὁ Ντὶκ στεκόταν σὰν ἀπολιθωμένος πάνω στὸ λόφο, δίνοντας ἔτσι στόχο στοὺς τοξότες. Ἀσφαλῶς θὰ τὸν σκοτώνανε—γιατὶ οἱ τοξότες εἶχαν ἐξαγριωθεῖ μὲ τὸ ξαφνικὸ φανέρωμά του πάνω στὸν λόφο—ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ἀπὸ μιὰ μεριὰ τοῦ δάσους, καὶ κατὰ πολὺ παράξενη σύμπτωση κοντὰ στὴ θέση ποὺ βρίσκονταν οἱ δύο νέοι, ἀκούστηκε μιὰ δυνατὴ φωνὴ ἡ φωνὴ τοῦ Ἕλλις Ντούχγαυθρθ.

—Σταθῆτε! φώναξε. Μὴ χτυπᾶτε! Πιάστε τὸν ζωντανό. Εἶναι ὁ μικρὸς Σέλτον, ὁ γιὸς τοῦ Χάρρυ Σέλτον!

Κι' ἀμέσως ἕνα διαπεραστικὸ σφύριγμα ἀκούστηκε κάμποσες φορές, καὶ ἐπαναλήφτηκε ἀπὸ μακρυά. Τὸ σφύριγμα αὐτὸ φάνηκε πὼς ἤτανε ἡ πολεμικὴ σφυρίχτρα τοῦ Τζὼν Ἀμεντ-Ὄλ, μὲ τὴν ὁποία ἔδινε τὶς ὁδηγίες του.

—Ὦ! κακιὰ μας τύχη! φώναξε ὁ Ντὶκ. Εἴμαστε χαμένοι! Γρήγορα, Τζάκ, τρέχα γρήγορα.

Καὶ οἱ δυὸ νέοι γυρίζοντας ἔτρεξαν πάλι μέσα στὰ πεύκα ποὺ σκεπάζανε τὴν κορυφὴ τοῦ λόφου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΟΤΑΝ ΒΡΑΔΥΑΣΕ...

Πραγματικὰ ἤτανε καιρὸς νὰ τρέξουνε. Ἀπ' ὅλες τὶς μεριὲς τοῦ δάσους οἱ σύντροφοι τοῦ Μαύρου Βέλους ἀγέβαιναν στὸ λόφο. Μερικοὶ ποὺ τρέχανε καλλίτερα, ἢ ποὺ εἶχανε μπροστά τους ἀνοιχτὸ μέρος γιὰ τρέξιμο, προσπερνώντας τοὺς ἄλλους ἀρκετά, εἶχανε φτάσει κι' ὅλας ἐκεῖ πάνω. Ἄλλοι, ποὺ τρέχανε στὴν πεδιάδα, σκορπισμένοι δεξιὰ κι' ἀριστερά, εἶχανε περικυκλώσει τοὺς δυὸ νέους ἀπ' ὅλες τὶς μεριές.

—Γρήγορα Ντὶκ! Αὐτὸ τὸ σπίτι εἶναι γεμάτο ἀπὸ κατασκόπους...

Ὁ Ντὶκ χώθηκε γρήγορα στὰ κοντινότερα δέντρα γιὰ νὰ φυλαχτῆ. Ἤτανε κάτι πελώρια πλατάνια μὲ χοντροὺς κορμούς, στὰ πόδια τοῦ λόφου. Πιὸ κεῖ βρισκόταν ἕνα ἀνοιχτὸ μέρος, ποὺ ὁ Ντὶκ τὸ ἀπόφυγε, κάνοντας ἀριστερά. Λίγο πιὸ κάτω βρήκαν πάλι τὰ ἴδια καὶ ξανάκαναν ἀριστερά. Καὶ προχωρώντας πάντα πρὸς τὴν ἴδια διεύθυνση, φτάσανε κοντὰ στὸ φαρδὺ δρόμο καὶ στὰ ποτάμι ποὺ εἶχανε περάσει 1—2 ὧρες πρωτύτερα. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς διώκτες τους βρίσκονταν στὰ δεξιά, καὶ τρέχανε γιὰ τὸ Τένσταλ.

Οἱ νέοι στάθηκαν νὰ πάρουν ἀναπνοή. Κανένας δὲν τοὺς κυνηγοῦσε πιά. Ὁ Ντὶκ κόλλησε τ' αὐτί του στὸ χῶμα, μὰ δὲν ἄκουσε τίποτα.

Ὅμως ὁ ἀγέρας ἔκανε θόρυβο μέσ' τὰ φύλλα κι' ἔτσι κανένας δὲ μποροῦσε νὰ ἦναι σίγουρος.

—Ἂς συνεχίσουμε, εἶπε ὁ Ντὶκ, κι' ὅπως ἤτανε κουρασμένοι, κι' ὁ Μάτχαμ κούτσαινε μὲ τὸ πονεμένο του πόδι, πήρανε πάλι τὸ δρόμο καὶ κατεβήκανε ἀπὸ τὸ λόφο.

Τρία λεπτὰ ἀργότερα, ὁ Ντὶκ κι' ὁ Τζὰκ βρέθηκαν σὲ μιὰ καταπράσινη μεριά.

Πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τους πελώρια δέντρα σχημάτιζαν ἕνα θόλο ἀπὸ πυκνὸ φύλλωμα, ψηλὸ σὰν ἐκκλησιά, κι' ἔξω ἀπὸ λίγα πουρνάρια ποὺ τοὺς μπέρδευαν τὸ δῆμα, ὅλο τὸ ἄλλο μέρος ἤτανε στρωμένο μὲ χλόη.

Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, βγαίνοντας ἀπ' τὴς τελευταῖες πρασινάδες, ξαναβρεθήκανε πάλι σ' ἕνα μέρος ἀνοιχτό.

—Σταθῆτε! φώναξε μιὰ φωνή. Καὶ τότε ἀνάμεσα στοὺς ψηλοὺς κορμούς, 50 πόδια σχεδὸν κοντά τους, εἴδανε ἕνα πελώριο ἄνθρωπο μὲ πράσινη στολή, λαχανιασμένο ἀπὸ τὸ τρέξιμο, νὰ ἑτοιμάζη τὸ τόξο του καὶ νὰ σημάδευη.

Ὁ Μάτχαμ στάθηκε βγάζοντας μιὰ φωνή. Μὰ ὁ Ντὶκ χωρὶς νὰ σταθῆ, ἔτρεξε ὁλόγυρα πάνω στὸν ἄνθρωπο τοῦ δάσους μὲ τὸ μαχαίρι στὸ χέρι. Ὁ ἄλλος, εἴτε γιατὶ σάστισε, ἀπὸ τὴ θαρραλέα ἐπίθεση, εἴτε γιατὶ τέτοιες ἦταν οἱ διαταγὲς ποὺ εἶχε, δὲ χτύπησε. Στεκόταν ἀναποφάσιστος. Καὶ πρὶν νὰ δρῆ καιρὸ νὰ συνέλθη, ὁ Ντὶκ χύμηξε στὸ λαιμό του, καὶ τὸν ἔρριξε χάμω στὰ χορτάρια. Τὸ τόξο πετάχτηκε στὴ μιὰ μεριὰ καὶ τὸ δέλος στὴν ἄλλη. Καθὼς ἔμεινε χωρὶς ὅπλο, ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν πράσινη στολή, ἄρπαξε τὸ Ντὶκ μὲ τὰ χέρια. Μὰ τὸ μαχαίρι γυάλισε, καὶ βυθίστηκε μέσα του δυὸ φορές.

Δυὸ ἀνασταναγμοὶ ἀκουστήκανε, κι' ὕστερα ὁ Ντὶκ σηκώθηκε πάνω, ἀφίνοντας τὸν ἄλλο ξαπλωμένο, καὶ χτυπημένο θανάσιμα στὴν καρδιά.

—Ἔμπρός, εἶπε ὁ Ντὶκ, καὶ ξαναπῆρε τὸ δρόμο ἐνῶ ὁ Μάτχαμ τὸν ἀκολουθοῦσε μὲ κόπο. Στ' ἀλήθεια ἔμως δὲν τρέχανε τώρα πολύ, γιατὶ ἤταν κουρασμένοι κι' εἶχε πιαστεῖ ἡ ἀναπνοή τους ἀπὸ τὸ τρέξιμο. Τοῦ Μάτχαμ πονοῦσε τὸ πόδι του καὶ τὸ

κεφάλι του γύριζε. Ὅσο γιὰ τὸ Ντὶκ, τὰ γόνατά του ἤτανε βαρεῖα σὰ μολύβι. Μὰ διατηροῦσανε τὸ θάρρος τους καὶ δὲ σταματοῦσαν τὸ τρέξιμο.

Τώρα φτάσανε στὴν ἄκρη τοῦ δάσους, ὅπου τὰ δέντρα τελειώνανε πιά. Ἐκεῖ, μερικὲς γυάρδες μπροστά τους, ἁπλωνόταν ὁ μεγάλος δρόμος ποὺ πάει ἀπὸ τὸ Ρίστιγχαμ στὸ Σόρεμπυ, καὶ ποὺ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο περνοῦσε ἀνάμεσα ἀπὸ δυὸ δάση. Ἐκεῖ ὁ Ντὶκ στάθηκε καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ πρόσεξε ἕναν ἀκαθόριστο θόρυβο, ποὺ ὅσο πήγαινε καὶ δυνάμωνε. Στὴν ἀρχὴ ἔμοιαζε μὲ φύσημα τοῦ ἀγέρα, μὰ σύντομα γίνηκε πιὸ καθαρός, καὶ φάνηκε πὼς ἤταν ποδοβολητὸ ἀλόγων, καὶ τότε, ξαφνικά, μιὰ ὁμάδα ἀπὸ στρατιῶτες πάνω στ' ἄλογα παρουσιάστηκε μπροστά τους καὶ γρήγορα χάθηκε πάλι μακρυά. Τρέχανε μὲ ὅλη τὴ δύναμή τους, καὶ μὲ μεγάλη ἀκαταστασία. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἤτανε τραυματισμένοι, ἄλογα χωρὶς καβαλλάρηδες καὶ μὲ ματωμένες σέλλες, κάλπαζαν δίπλα τους. Θάτανε σίγουρα λιποτάκτες ἀπὸ τὴ μεγάλη μάχη.

Δὲν εἶχε πάψει ἀκόμα ν' ἀκούγεται ὁ θόρυβος ποὺ κάνανε τρέχοντας, ὅταν καινούργιο ποδοβολητὸ ἀκούστηκε στ' αὐτιά τους κι' ἕνας ἄλλος λιποτάκτης φάνηκε στὸ δρόμο. Ἦταν ἕνας καβαλλάρης, ποὺ ἡ φορεσιά του φανέρωνε κάποιον ἀνώτερο. Πίσω του, ἀκολουθοῦσανε μερικὰ ἁμάξια μὲ πολεμοφόδια, ποὺ πήγαιναν τρικλίζοντας, ἐνῶ οἱ ὁδηγοί τους πάνω στ' ἄλογα προσπαθοῦσαν νὰ τὰ κάνουνε νὰ πάνε γρηγορώτερα. Θὰ τρέχανε ἀπὸ τὸ πρωί. Καὶ ἀχριβῶς μόλις φτάσανε μπροστὰ στὸ Τζὰκ καὶ τὸ Ντὶκ, ποὺ τοὺς κοιτάζανε μὲ ἔκπληξη, ἕνας ἄντρας ὡπλισμένος καὶ σὰν τρελλὸς ἀπὸ τὸ θυμό του, σταμάτησε τ' ἁμάξια καὶ μὲ τὸ σπαθί του ἄρχισε νὰ σκοτώνη τοὺς ἁμαξάδες. Μερικοὶ πήδηξαν ἀπὸ τὴ θέση τους καὶ χάθηκαν στὸ δάσος, τοὺς ἄλλους τοὺς σκότωσε ἐκεῖ ποὺ βρίσκονταν, βρίζοντάς τους ἀνανδρους, μὲ μιὰ φωνὴ ποὺ δὲν εἶχε τίποτα τὸ ἀνθρώπινο.

Στὸ μεταξὺ ὁ μακρυνὸς θόρυβος ὅλο καὶ δυνάμωνε. Ὁ ὀπόκωφος κρότος ἀπὸ τὴς ρόδες, τὸ ποδοβολητὸ τῶν ἀλόγων, οἱ φωνὲς τῶν ἀνθρώπων, γέμιζαν τὸν ἀέρα, κι' ἤταν φανερὸ πὼς ἕνας ὁλόκληρος στρατὸς ξεχυνόταν σὰν πλημμύρα στὸ δρόμο.

Ὁ Ντὶκ στεκόταν σκεπτικός. Εἶχε ἀποφασίσει νὰ πάρη τὸ δρόμο γιὰ τὸ Χόλλιγουντ, μὰ τώρα τὸ σχέδιό του ἄλλαζε. (Ἀκολουθεῖ)

ΕΝΑ ΕΞΥΠΝΟ ΠΑΙΔΙ

ΙΝΔΙΑΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΙΒ'. (Τελευταῖο)

Ὁ Ἀστρολόγος

Ὁ βασιλιὰς εἶχε σὲ μεγάλη ὑπόληψη τοὺς ἀστρολόγους. Ἐπίστευε τὶς μαντεῖες τους, τὶς προφητεῖες τους καὶ δὲν ἔκανε τίποτα πρὶν τοὺς καλέση καὶ τοὺς ρωτήση. Ἂν τοῦ ἔλεγαν «κάμε το, θὰ σοῦ ἐπιτύχη», τὸ ἔκανε. Καὶ δὲν τὸ ἔκανε γιὰ ὅλο τὸν κόσμο, ἂν τοῦ ἔλεγαν «μὴν τὸ κάμης». Τέτοια δεισιδαιμονία!...

Ὁ Ράμας, σὰν ἔξυπνος καὶ διαβασμένος, δὲν ἐχώνευε καθόλου αὐτοὺς τοὺς ἀστρολόγους. Βέβαιος πὼς ἦσαν ἀγύρτες, τσαρλατᾶνοι, ἀποροῦσε πῶς ὁ βασιλιὰς ἐπέμενε νὰ τοὺς πιστεύη, ἀφοῦ τόσες φορὲς εἶχε ἰδῆ πὼς οἱ προφητεῖες τους δὲν ἔβγαιναν οὔτε μιὰ στὶς δέκα (καὶ αὐτὴ πάλι κατὰ τύχη). Τὸ μέλλον, συλλογιζόταν ὁ Ράμας, δὲν τὸ ξέρουν οὔτε οἱ Βραχμάνοι, ποὺ ἔχουν νὰ κάνουν μὲ τὸ Θεό καὶ τὸ ξέρουν αὐτοί, διαβάζοντας τάστρα. Ναί, ἀλλὰ πῶς θὰ μποροῦσε ν' ἀνοίξη τὰ μάτια τοῦ βασιλιᾶ καὶ νὰ τὸν γλυτώση ἀπὸ τὴν πλύση αὐτῶν τῶν κατεργάρηδων, ποὺ τόσα τοῦ ἐστοίχιζαν;

Δὲν ἤξερε οὔτε ὁ ἴδιος, ἅταν ξαφνικὰ τοῦ ἦρθε ἡ φώτιση. Ἦταν μιὰ μέρα ποὺ πῆγε στὸ παλάτι, ἕνας ἀστρολόγος, ὁ πιὸ φωπακλᾶς, φαντασμένος καὶ παιγνιδιάρης ἀπ' ὅλους, ποὺ καυχιόταν πὼς ἤξερε ἀπόξω κι' ἀνακατωτὰ τὰ περασμένα, τὰ παρόντα καὶ τὰ μέλλοντα ὅλα, χωρὶς νὰ τοῦ ξεφεύγη τὸ παραμικρό. Ὁ βασιλιὰς τὸν δέχθηκε μὲ μεγάλες τιμές, τὸν ἄκουσε μὲ μεγάλη πεποίθηση καὶ τοῦ ὑποσχέθηκε μεγάλα δῶρα, ἂν σὲ καμμιὰ σπουδαία περίσταση τὸν χρειαζόταν νὰ τὸν ρωτήση κι' ὁ ἀστρολόγος τοῦ ἔλεγε τί ἔπρεπε νὰ κάμη.

—Ὦ, βασιλιά μου! φώναξε ὁ κατεργάρης· τὸ καλύτερο δῶρο γιὰ μένα θὰναι νὰ κάμης ἐκεῖνο ποὺ θὰ σοῦ πῶ γιὰ τὸ καλό σου καὶ τὸ καλὸ τῶν ἀνθρώπων!

Κι' ἀποχαιρέτησε γιὰ νὰ φύγη.

Ὁ Ράμας τὸν παραφύλαγε ἀπὸ ἕνα παράθυρο ποὺ ἔβλεπε στὴν αὐλὴ τοῦ παλατιοῦ. Καὶ μόλις ὁ ἀστρολόγος βγῆκε, φεύγοντας, σ' αὐτὴ τὴν αὐλὴ καὶ πέρασε ἴσα-ἴσα κάτω ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ παράθυρο, ὁ Ράμας τοῦ ἄδειασε κατακέφαλα ἕνα κουβὰ μὲ κρύο νερό.

—Ἄ, ἄ! ἄρχισε νὰ φωνάζη ὁ ἀστρολόγος, τί εἶν' αὐτό; ποιὸς ἐτόλμησε νὰ μὲ καταστρέψη μ' αὐτὸν τὸν τρόπο; Πρέπει νὰ τιμωρηθῆ σκληρὰ καὶ γιὰ τὴν ἀσέβεια, καὶ γιὰ τὴ στολὴ ποὺ μοῦ χάλασε!..

Ἔτρεξαν οἱ παλατιανοί, ἔτρεξε ὁ ἴδιος ὁ βασιλιάς, μὰ ἔτρεξε κι' ὁ Ράμας. Κι' ὅταν ἔμαθε κι' αὐτὸς—σὰ νὰ μὴν τὄξερε—τί ἔπαθε καὶ καὶ γιατὶ φώναζε ὁ ἀστρολόγος, τοῦ φώναξε δυνατότερα:

—Μά, ἄνθρωπέ μου, ἀφοῦ λὲς πὼς ξέρεις τὰ μέλλοντα, καὶ τὰ παραμικρότερα, πῶς δὲν ἤξερες πώς, ἂν περνοῦσες κάτω ἀπὸ κεῖνο τὸ παράθυρο, **κάποιος** θάριχνε ἕνα κουβὰ νερό, γιὰ νὰ περάσης πιὸ πέρα καὶ νὰ γλυτώσης τὴν ψυχρολουσία; Τέτοιος λοιπὸν προφήτης εἶσαι, **τοῦ γλυκοῦ** ἢ τοῦ κρύου **νεροῦ**; Μπράβο σου!

Ὁ ἀστρολόγος δὲν ἤξερε νὰ παντήση, μόνο πῆρε τὰ **βρεμμένα** τοῦ κι' ἔφυγε. Κι' ἀπὸ τότε ὁ βασιλιὰς ἔχασε τὴν ὑπόληψη καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη ποὺ εἶχε σ' αὐτοὺς τοὺς ἀγύρτες.

Ἐπίλογος

Πέρασαν ἀκόμα χρόνια. Ὁ Ράμας ἐξακολουθοῦσε νὰ ζῆ στὸ παλάτι, διασκεδάζοντας μὲ τἀστεῖα του καὶ προφυλάγοντας μὲ τὰ τεχνά-

σματά του ἀπὸ πολλὲς κακοτοπιὲς τὸν βασιλιά, ποὺ τὸν ὑπεραγαποῦσε. Κάποτε ὅμως πέθανε ὁ πατέρας τοῦ Ράμα, ὁ Βραχμάνος που εἶχε τὴν παγόδα τῆς Δωδεκακέφαλης Θεᾶς, κι' ὁ γιός του ἔπρεπε νὰ γυρίση στὴν πατρίδα του, γιὰ νὰ τὸν διαδεχθῇ.

Μὲ δυσκολία καὶ μὲ λύπη ὁ βασιλιὰς τοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ φύγῃ. Θάθελε πολὺ νὰ τὸν κρατήσῃ ἀκόμα κοντά του, μὰ φοβόταν τὴ Θεά, ποὺ θὰ ἐθύμωνε, ἂν τὴς στερεῦσε τὸ φυσικό της Βραχμάνο. Κι' ὅταν τὸν ἀποχαιρετοῦσε, τοῦ εἶπε πρῶτα κλαίγοντας:

—Στὸ καλὸ παιδί μου Ράμα, καὶ μὴ μὲ ξεχνᾶς, ὅπως δὲν θὰ σὲ ξεχάσω κι' ἐγὼ ὅσο ζῶ...

Καὶ πρόσθεσε γελώντας:

—Ἐ, ἐὰν δὲν εἶσαι σὰν τὸ μαῦρο σκυλὶ ποὺ ἤθελες νὰ τὸ ἀσπρίσῃς, ἢ σὰν τὸ κουρέα μου ποὺ ἤθελε νὰ γίνῃ παπᾶς. Ἐσύ, γιὸς Βραχμάνου, μπορεῖς καὶ πρέπει νὰ γίνῃς Βραχμάνος. Καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια, καλύτερα Βραχμάνος τῆς Δωδεκακέφαλης παρά... γελοτοποιὸς τοῦ Βασιλιᾶ.

(Τέλος) Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΕΚΛΕΙΨΕΩΣ

ΛΥΠΗΣΟΥ ΜΑΣ, ΘΕΕ ΜΟΥ

Λυπήσου μας, Θεέ μου
καὶ φτάνει ὁ χειμώνας
καὶ πῶς νὰ περάσουμε
δίχως ψωμί;
Ἐδῶ δὲν ἀνθίζουν
λουλούδια ἀνεμώνες
γυμνὴ κι' ἡ ψυχή μας
στὸ κρύο σπουργαρί.

Ἐμείναμε μόνοι.
Τελειώσαν τὰ ξύλα
τὰ τζάκια στοὺς τοίχους
γιὰ πάντα σβυστά.
Λυπήσου μας, Θεέ μου,
κὶ ὁ κρύο κι' ἡ μαυρίλα
τὰ μόνα ποὺ μείναν
στὰ σπίτια μας τώρα.

Οἱ δρόμοι ἐσμεμένοι
τρενγίζω μὲ κρύσταλλα.
Κλειδωμένος ἀκόμα
κι' αὐτὸς ὁ οὐρανός.
Δὲν βρέχει; Μᾶς φαίνει
μὲ θειάφι καὶ σάχτες
καὶ μαῦρα στεφάνια
μᾶς πλέκει ὁ κατνός.

Λυπήσου μας, Θεέ μου.
Κι' ἐν' ἄλλο χειμώνα,
καὶ πῶς νὰ τὸν ζήσουμε
τέτοιοι οἱ φτωχοί.
Ὦ, κάνε ν' ἀνοίξουν
ξανὰ στὸν λειμώνα
τῆς ἀθλίας ψυχῆς μας
οἱ κόκκινοι ἄνθοι.

Νὰ πρόφτανες, ἤλιε,
πρὶν πέσει τὸ βράδυ
νὰ σίξῃς μιὰ ἀχτίδα
ὅσο νάναι μικρή
παγώνει ἡ καρδιά μας
σ' αὐτὸ τὸ σκοτάδι
κορμὶ δεντρανὸ
κι' ἡ ψυχή μας νεκρή.

Μὰ τρέμεις σὰν βλέπεις
τοῦ Ἀνθρώπου τὶς πράξεις
καὶ κρύβεις τὴν ὄψη
σὲ θὲς νὰ φανῆς.
Μιὰ γῆς ματωμένη
καὶ πῶς νὰ κοιτάξῃς.
Ὦιμὲ... δὲν ἀξίζει
τὸ φῶς σου, κανείς!..

(1943) ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΓΑΛΟΥ-ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

Ο ΜΠΙΚΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Πόσοι θὰ εἶναι οἱ ἥρωες τοῦ ἀγώνα μας, τοῦ ἀγώνα αὐτοῦ τῶν τελευταίων χρόνων, ποὺ θὰ τὸν διαβάζουν τὰ παιδιά μας καὶ θὰ δακρύζουν, ὅπως ἐμεῖς δακρύζουμε γιὰ τοὺς ἥρωες τοῦ 21; Πολλοί, περισσότεροι ἀπ' ὅσους νομίζουμε, χιλιάδες, ἴσως κι' ἑκατομμύρια. Ἄλλων τὰ ὀνόματα γέμισαν τὰ βιβλία καὶ τὶς ἐφημερίδες, ἄλλοι εἶναι γνωστοὶ μόνον σὲ λίγους, ἄλλοι, οἱ περισσότεροι, ἐμείναν ὁλότελα ἄγνωστοι. Κάθε Ἕλληνας, κάθε Ἑλληνόπουλο ἤθελε μὲ κάποιο τρόπο νὰ βοηθήσῃ νὰ χτυπηθῇ ὁ Γερμανός, ὁ Ἰταλός, ὁ Βούλγαρος καὶ νὰ λευτερωθῇ ἡ πατρίδα. Ὁ πολεμιστὴς μὲ τὸ ὅπλο του, ὁ γραμματισμένος μὲ τὴν πέννα του, ὁ ἀγράμματος μὲ τὸν τρόπο τὸ δικό του. Ἕνας ἀγράμματος τσοπάνης ἤτανε κι' ὁ Μπίκος. Λίγα γίδοπρόβατα εἶχε καὶ τὰ ἔβοσκε στὰ κατσάβραχα τῆς Κῶ, κοντὰ στὴν ἀκροθαλασσιά. Τὸ νησὶ ζοῦσε κάτω ἀπὸ τὴν Ἰταλικὴ σκλαβιὰ καὶ τώρα εἶχαν ἔρθει κι' ἄλλοι χειρότεροι τύραννοι, οἱ Γερμανοί. Μὰ μιὰ μέρα ἔφτασε στὸ καλύβι τοῦ Μπίκου ἕνας ξένος.

—Μπίκο, τοῦ εἶπε, πρέπει καὶ σὺ νὰ δουλεύῃς γιὰ τὴν πατρίδα.

—Ποιός εἶσαι; τὸν ρώτησε ὁ Μπίκος.

—Εἶμαι Ἕλληνας, ἀξιωματικός.

Δαχτάρησε ἡ καρδιὰ τοῦ Μπίκου ποὺ εἶδε μπροστά του Ἕλληνα ἀξιωματικό.

—Καὶ πῶς μπορῶ ἐγὼ νὰ βοηθήσω τὴν πατρίδα ποὺ εἶμαι ἀγράμματος; εἶπε μὲ παράπονο.

—Θὰ μαζεύῃς πληροφορίες. Ἂν εἶναι Γερμανοὶ στὴν περιοχή. Ἂν εἶναι πολλοὶ ἢ λίγοι. Ἂν ἔφυγαν καὶ κατὰ ποῦ πάνε. Κι' ἀνάλογα μὲ τὰ νέα ποὺ μαθαίνεις θὰ μᾶς ἀνάβῃς φωτιὲς σὲ ὡρισμένα μέρη καὶ σὲ ὡρισμένες ὧρες.

—Καὶ θὰ βοηθήσω ἔτσι τὴν πατρίδα;

—Ναί, περισσότερο ἀπ' ὅ,τι νομίζεις.

Ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη ὁ Μπίκος ἄναβε τὶς φωτιές του τακτικά. Καὶ κάθε τόσο ἔβγαιναν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ νησὶ κι' ἔκαναν θραύση στοὺς Γερμανούς. Κι' ἀποροῦσαν οἱ Γερμανοί, πῶς ἤξεραν οἱ ἐχθροί τους τόσο καλὰ τὶς κινήσεις τους καὶ τοὺς χτυποῦσαν μὲ τέτοια ἐπιτυχία. Μὰ μιὰ νύχτα οἱ φωτιὲς τοῦ Μπίκου δὲν φάνηκαν στὸ βουνό. Περάσαν πέντε μέρες μιὰ ἑβδομάδα, τίποτα. Φοβήθηκαν οἱ Ἕλληνες. Πέει ὁ Μπίκος, εἶπαν. Κι' ἕνα βράδυ, νά τες πάλι: «Δὲν εἶναι Γερμανοὶ ἐδῶ πέρα, βλάτε, ἔλεγε τὸ μήνυμα». Βγῆκε ὁ ἀξιωματικὸς ποὺ εἶχε πρωτομιλήσει τοῦ Μπίκου κι' ἀνέβηκε στὸ καλύβι του.

—Τί εἶχες πάθει, Μπίκο, φοβηθήκαμε γιὰ σένα.

—Δίκιο εἴχατε νὰ φοβηθῆτε, εἶπε ὁ Μπίκος μὲ χαμόγελο, γιατὶ μὲ πιάσαν τὰ σκυλιά.

—Σὲ πιάσαν; Καὶ πῶς τὴ γλύτωσες;

—Ἐ, πέντε πρόβατα εἴχαμε τὰ πῆγε ἡ γυναίκα μου καὶ τοὺς τὰ ἔδωσε. Εἴχαμε δέκα δυάδες τυρί, τοὺς τὸ ἔδωσε κι' ἐκεῖνο. Εἶχε καὶ κάτι μαλαματένια σκουλαρίκια, ἔδωσε καὶ τὴν ἀραβώνα της. Τί νὰ κάνεις; Γιὰ τὴν πατρίδα. Μ' ἀφήσανε λοιπὸν καὶ μοῦ εἶπαν: Κοίταξε μὴν ξανανάψῃς ἄλλοτε πουθενὰ φωτιά, γιατὶ δὲν τὸ γλυτώνεις τὸ κεφάλι σου!—Ἔννοια σας, τοὺς εἶπα, μείνετε ἥσυχοι.

—Λοιπόν, πάει ὅλο σου τὸ κοπάδι, Μπίκο;

—Ὄχι δά, μοῦ ἔμεινε ἕνα κατσικάκι καὶ φήνεται τώρα στὴ σούβλα γιὰ νὰ τὸ γλεντήσουμε.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἔμεινε γιὰ μιὰ στιγμὴ σιωπηλός.

—Ἄκουσε, Μπίκο, εἶπε. Πάρε αὐτὲς τὶς δυὸ χρυσὲς λίρες. Μπορεῖ οἱ Γερμανοὶ νὰ σὲ ξαναπιάσουνε καὶ τότε ἴσως νὰ σοῦ χρειαστοῦνε.

Ὁ Μπίκος κοίταξε τὸν ἀξιωματικὸ μὲ κάποια δυσπιστία.

—Δὲ μοῦ λές, κύριε λοχαγέ, εἶπε, μπᾶς καὶ θέλεις νὰ μὲ πληρώσῃς; Ἐγὼ δουλεύω γιὰ τὴν πατρίδα.

—Ὄχι, Μπίκο, αὐτὸ ποὺ κάνεις ἐσὺ δὲν πληρώνεται μὲ χρήματα. Μὰ μπορεῖ νὰ σὲ ξαναπιάσουν κι' ἀφοῦ δὲν ἔχεις πιὰ οὔτε κοπάδι, οὔτε τυρί, οὔτε χρυσαφικά, τί θὰ ποῦς

δώσῃς γιὰ νὰ σ' ἀφήσουν πάλι ἐλεύθερο; Κράτα λοιπὸν τὶς λίρες γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό.

Πέρασαν λίγοι μῆνες. Τρελλὰ ἀπὸ χαρὰ τὰ Δωδεκάνησα γιόρταζαν τὴν ἀπελευθέρωσή τους. Στὴν Κῶ σηκώνουνε, στὰ χέρια τοὺς Ἄγγλους καὶ τοὺς Ἕλληνες ἀξιωματικοὺς καὶ ἐοὺς πάνε στὴν ἐκκλησιά. Μὰ σὰν τελείωσε ἡ δοξολογία καὶ οἱ λόγοι, βγῆκε ὁ Ἕλληνας λοχαγὸς καὶ μίλησε: «Μονάχοι σας κερδίσατε τὴ λευτεριά σας, εἶπε. Ἂν δὲν μᾶς βοηθούσατε ἐσεῖς, ἐμεῖς θὰ ἀργούσαμε νὰ σᾶς ἀπελευθερώσουμε! Ὅλοι σᾶς δουλέψατε τὴν πατρίδα! μὰ, γιὰ σταθῆτε. Ποῦ εἶναι ὁ Μπίκος;—Μπίκο! Μπίκο! φωνάξαν οἱ χωριανοὶ καὶ σὲ λίγο, ντροπιασμένος καὶ κατσαβάκωνος παρουσιάστηκε ὁ Μπίκος, ποὺ μὲ τὰ τριμμένα ροῦχα του, καὶ τὰ παραβύχια πάνω ντρεπόταν νὰ μπῇ στὴν ἐκκλησία.

—Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς ἥρωας, εἶπε ὁ ἀξιωματικός. Καὶ μπρὸς στὸν Δήμαρχο καὶ στὸν Ἀρχιμανδρίτη καὶ σ' ὅλο τὸ χωριὸ ἀγκάλιασε καὶ φίλησε τὸν Μπίκο, ποὺ ἔκλαιγε μὲ ἀναφυλλητά.

Μὰ ὅταν βγῆκαν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, ὁ Μπίκος πῆρε ἀπόμερα τὸν ἀξιωματικό, τέβγαλε ἀπὸ τὸν κόρφο του ἕνα μαντήλι κι' ἔλυσε τὸν κόμπο ποὺ εἶχε στὴν ἄκρη.

—Ὡρίστε, κύριε λοχαγέ, τὶς λίρες σου, εἶπε. Δὲν κατάφεραν οἱ βλάκες νὰ μὲ ξαναπιάσουν κι' ἔτσι δὲν τὶς χρειάστηκα. Ἐδῶ στὸν κόρφο μου τὶς εἶχα φυλαγμένες ὅλον τὸ καιρό. Πάρε τὶς.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΠΑΙΖΟΥΜΕ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ

Μεγάλη ἀναστάτωση στὴν αὐλή μας, Ψαλίδια, χαρτόνια, φιγοῦρες, χαρτιὰ σκόρπια παντοῦ. Ὅπου πιάσεις κολλάει. Ἑτοιμασίες!

Παίζουμε καραγκιόζη τὸ βράδυ. Νὰ μὴν ξεχάσουμε τοῦτο. Τί ἔγινε μὲ κεῖνο; Τρέχει ἀπάνω-κάτω λαχανιασμένος ὁ Νίκος. Ἀγοράσαμε κεριὰ μὲ τὶς οἰκονομίες μας. Μὲ χίλια παρακάλια μᾶς ἔδωσε ἡ μαμὰ ἕνα μεγάλο σεντόνι, χρῶμες μπαλώματα καὶ λεκέδες. Τοιχοκολλήσαμε στὴ πόρτα ρεκλάμες:

ΕΔΩ ΤΟ ΕΡΑΣΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ
«Ο ΚΑΡΑΝΚΙΟΖΗΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ»
Η ΙΣΟΛΟΣ ΔΡΕΑΣ

Καὶ ἡ μεγάλη στιγμὴ ἔφτασε. Ὁ μπαστὲς ἕτοιμος μὲ καρφιτσωμένα τὰ σκηνικά: Δεξιὰ τὸ σαράϊ, ἀριστερὰ τὸ καραγκιοζόσπιτο. Τὰ κεριὰ ἀναμμένα. Ὅλο καὶ καινούργιοι θεατὲς ἔρχονται. Ὅρθαν κι' ἀπὸ τὶς πέρα γειτονιές.

—Τζάμπα ξύδι βλέπεις...

Ποῦ θὰ τὸν βάλουμε τόσο κόσμο; Οἱ πιὸ τυχεροὶ κάθονται σὲ καρέκλες ἢ σκαμνιά, ἄλλοι στριμωγμένοι στὸ πεζούλι. Οἱ περισσότεροι χάμω.

Ἀνυπομονησία, παλαμάκια φωνὲς δυνατές.

—Ν' ἀρχίσετε, ν' ἀρχίσετε...

Ὁ Καραγκιόζης βγαίνει στὴ σκηνή, ἐνῶ τὸ κουδούνι ξετρελλαίνεται:

—Ἡσυχία παρακαλῶ. Σὲ πέντε λεπτὰ ἀρχίζουμε!

Μὰ τὰ πέντε γίνονται δέκα, εἴκοσι. Μᾶς λείπει αὐτό, μᾶς λείπει τὸ ἄλλο... Ποῦ πῆγε ὁ βοηθός; Ἡ Λουλοῦ ποὺ θὰ κάνῃ τὶς γυναικεῖες φωνὲς τί ἔγινε; Ἔχουμε ὅλοι λίγο τρακ.

Ἐπὶ τέλους ἀρχίζουμε. Ἡ παράσταση προχωρεῖ κανονικά. Γέλια-γέλια τὰ μπιτσίρικια ποὺ κάθονται στὶς πρῶτες θέσεις! Δός του ξύλο ὁ Καραγκιόζης τοῦ Κολλητήρου, δός του τραγούδια ὁ Νιόνιος, ἀγριόφωνὲς ὁ Μπαρμπαγιώργος, ψιλὲς φωνίτσες ἡ Σουλταφοπούλα... Ἔπειτα γίνεται μάχη.

Μπάμ-μπούμ, τσάφ, τσούφ. Ὁ καραγκιόζης μὲς στὸ τάνις ξελαρυγγίζεται. Ἔπειτα ἀπὸ διάφορα ἐπεισόδια ἡ παράσταση τελειώνει.

—Ἀ τόσο γρήγορα!

—Καθῆστε μιὰ στιγμή!

Ὁ Νίκος βγάζει δίσκο.

—Ὅτι ἔχεται εὐχαρίστηση γιὰ τὸν Καραγκιόζη ποὺ λαβώθηκε νὰ τὸν πᾶμε στὸ νοσοκομεῖο.

Λίγοι ὅμως δίνουνε.

—Ἀ, δὲ μᾶς τὸ εἴπατε. Ἀφοῦ γράφετε τζάμπα!

—Μὰ δὲν τὸ ξέραμε πῶς θὰ λαβωθῇ ὁ Καραγκιόζης στὴ μάχη.

Εὐτυχῶς ποὺ δίνουν οἱ μεγάλοι. Μετρᾶμε τὰ κέρδη 124 δραχμές.

—Καὶ τοῦ χρόνου!

—Πρωγοῦ χρόνου! Ἀύριο...

Ἀλήθεια; σταθῆτε! (Τὸ κουδούνι παλαβώνει) Λύριο, κύριοι, (μιλάει ὁ λαβωμένος Καραγκιόζης μέσα ἀπὸ τὸ φορεῖο). Πανηγυρικὴ παράστασις: «Ὁ Καραγκιόζης στὸ Νοσοκομεῖο»

—Καὶ νὰ φέρετε καὶ ψιλὰ γιὰ νὰ γίνῃ καλὰ ὁ Καραγκιόζης!

ΚΙ—ΜΑ—ΚΩ

ΕΝΑΣ ΑΠΛΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ

Τώρα καὶ πολλὰ χρόνια βασίλευε στὶς Ἰνδίες ἕνας δυνατὸς μαχαραγιὰς ποὺ ὀνομαζόταν Σιράμ. Στὴν ἐποχή του κάποιος, σοφός, ὁ Σίσσας ἀνακάλυψε τὸ σκάκι.

Ὁ Σίσσας παρουσίασε τὸ παιχνίδι του στὸ βασιλιὰ, ποὺ ἐνθουσιάστηκε πάρα πολύ.

— Σίσσα, τοῦ λέει μιὰ μέρα, θέλω νὰ σοῦ κάνω ἕνα δῶρο γιὰ τὸ ὡραῖο παιχνίδι ποὺ βρῆκες. Πές μου τί θέλεις. Σ' ἀφήνω νὰ διαλέξῃς μοναχός σου.

—Μεγαλειότατε, ἀπάντησε ὁ Σίσσας, δὲν θέλω οὔτε χρυσάφι οὔτε ἀσήμι. Θέλω νὰ μοῦ δώσῃς σιτάρι. Ἡ πλάκα τοῦ σκακιοῦ εἶναι χωρισμένη σὲ ἑξηντατέσσερα τετράγωνα. Ἂς προστάξῃ ἡ μεγαλειότητά σου νὰ μοῦ δώσουν ἕνα σπειρὶ γιὰ τὸ πρῶτο τετράγωνο, δύο γιὰ τὸ δεύτερο, τέσσερα γιὰ τὸ τρίτο καὶ ἔτσι ἂς διπλασιάζουν ὡς τὸ τέλος, κι' ἐγὼ θὰ σοῦ χρωστῶ μεγάλη χάρη γιὰ τὸ δῶρο σου.

Ὁ Σιράμ καὶ οἱ παλατιανοὶ ἐγέλασεν μὲ τὸν Σίσσα, ποὺ δὲ ζήτησε κανένα ἄλλο δῶρο παρὰ ἕνα τόσο μικρὸ πράμα: περισσότερο ἀπ' ὅλους γέλασε ὁ θησαυροφύλακας τοῦ βασιλιᾶ, καὶ πηγαίνοντας στὸν Σίσσα τοῦ εἶπε:

—Ἐλά δῶ, κακομοίρη. Κάνε τὸ λογαριασμό σου γιὰ νὰ σὲ πληρώσω.

Μὰ ὕστερα ἀπὸ λίγο γύρισε κατάντροπιασμένος καὶ εἶπε στὸν βασιλιά:

—Μεγαλειότατε, ὅλο τὸ σιτάρι ποὺ βρίσκεται στὶς ἀποθῆκες τοῦ βασιλείου μας δὲν φτάνει γιὰ νὰ πληρώνουμε τὸν Σίσσα.

—Πῶς; ρώτησε ὁ βασιλιάς.

Τότε ὁ Σίσσας παρουσίασε μὲ μετριοφροσύνη τὸ λογαριασμό.

Ὁ βασιλιὰς θύμωσε καὶ εἶπε στὸν θησαυροφύλακα:

—Ἀφσε μ' ἀφῆσες νὰ δώσω μιὰ ὁπόσχεση ποὺ δὲν μπορῶ νὰ τὴν κρατήσω, σὲ διώχνω ἀπὸ τὸ παλάτι μου. Ἀπ' ἐδῶ κι' ἐμπρὸς θησαυροφύλακας ποὺ θὰ εἶναι ὁ Σίσσας, ποὺ ξέρει καὶ λογαριάζει τόσο καλά.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

Υ.Γ. Ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν ἔχω καιρό, δὲν κάνετε ἐσεῖς μιὰ στιγμὴ τὸ λογαριασμό νὰ μοῦ τὸν στείλετε;

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Θάρθω μιὰ μέρα πάλι νὰ σὲ βρῶ
καλόσκεφτο, ἀμμουδόστρωτο ἀκρογιάλι,
καθὼς τὸ δειλινὸ θὰ πέφτει ἀβρὸ
κι' ἄνθια πυρὰ θ' ἁπλώνει ἡ δύση ἀγάλι.

Καὶ θένα τρέχω πάλι σὰν παιδὶ
καὶ νοσταλγὸς τὴ Μνήμη θὰ γελάσω
τὸ Χτὲς μέσα μου πλάνο κελαδεῖ,
ἂς γίνει Τώρα-δ,τι εἶχα ἂς μὴν τὸ χάσω.

Κι' ἔφηβος θ' ἀκλουθήσω ἐκστατικὸς
τὰ ὀνείρατα στῆς θάλασσας τὰ πλάτια·
θένα πλαταίνει ὁ κόσμος μαγικὸς
καὶ νίκες θὰ ὀνειρεύουντ,αι τὰ μάτια.

Σ' ἕνα παλιὸ νοσταλγικὸ σκοπὸ
θ' ἁρμονιστοῦνε τῆς καρδιᾶς μου οἱ [χτύποι
κάποια δειλὴ θὰ μοῦ ἀπαντάει ἠχὼ
καὶ τὴ χαρὰ θὰ σκιάζει κάποια λύπη.

Θὰ βασιλεύει ὁ ἥλιος μακρυνός,
τὸ γαλανὸ θ' ἁπλώνει ἡ νύχτα ὑφάδι,
θὰ ἠχάει ἀλαργινὸς ὁ Ἑσπερινὸς
κι' ἡ προσευχὴ θένα ἀπαλὴ σὰ χάδι.

Κι' ἀνέμελος ἀργὰ θὰ προχωρῶ
καὶ «ζῶ» καὶ «ζῶ» θὰ λέω πάλι καὶ [πάλι.

Θάρθω ἕνα δείλι... Τάχα θὰ σὲ βρῶ,
καλόσκεφτο ἀμμουδόστρωτο ἀκρογιάλι;

Ντίνος Ζηριώτης

✳

ΜΑΣΤΟΡΟΙ

Τί ἀκατάστατη ποὺ εἶναι σήμερα τ' ἀπόγεμα ἡ αὐλή. Καλάμια κομμένα, σπάγγοι, κόκκινες καὶ πράσινες κόλλες. Τὰ παιδιὰ θὰ κάνουν χαρταετό.

—Μίμη, ἐσὺ κάνε τὸν σκελετό. Κώστα, ἐσὺ τὴν οὐρά. Ἐσύ, Τάκη, νὰ ἑτοιμάσῃς τὴν ζύμη. Ἀντὲ νὰ τελειώνουμε γλήγορα παιδιά, νὰ μὴν τὰ δῆ αὐτὰ τὰ χάλια ἡ μαμά, ὅταν θὰ γυρίσῃ! φωνάζει ὁ Σπύρος, ποὺ σὰν μεγαλύτερός τους διευθύνει.

. . . . . .

—Κόψε λίγο τὸ καλάμι τ' ἀριστερό, Μίμη, ἐ μπαρμπο! Βρέ, Τάκη, πολὺ ἀραιὰ ἡ ζύμη, τσιγκουνεύεσαι τ' ἀλεύρι; Φέρε λίγο ἀκόμη, καημένε, νὰ κάνουμε τὴ δουλειά μας, ἀντὲ στὰ πετεχτά, ἐδῶ σαὶ ἀκόμη; Κώστα, δός μου τὸ ψαλίδι μιὰ στιγμή.

Μ' ἀνασκουμπωμένα τὰ μανίκια τὰ μαστοράκια ἔχουν πέσει μὲ τὰ μοῦτρα στὴ δουλειά.

Μόνον καθισμένος στὸ μικρό του καρεκλάκι ὁ μπέμπης ρωτᾶ περίεργα «τί ναι ἀτό»;

Θἀνέβει στὰ σύνγεφα ὁ ἀετός μας, λέει ὁ Μίμης, μετρώντας τὸ σπάγγο. Καὶ νὰ δῆς ζήλεια ὁ Ἀργύρης, λέει ὁ Τάκης· μὲ τὰ χέρια γεμάτα ζυμάρια. Καὶ θὰ τοῦ βάλουμε πράσινα καὶ κόκκινα σκουλαρίκια, λέει ὁ Σπύρος.

. . . . . .

Καὶ νὰ σὲ λίγο, ἑτοιμος ὁ ἀετός.

Ὁ Μίμης κάνει κεφάλι καὶ νὰ τος ὕστερα ἀπὸ μερικὰ καπρίτσια ἀρμενίζει ψηλά. Καὶ ὁ μπέμπης θαυμάζοντας: Πώ! πώ! τί τσηλά! Καὶ τὰ μαστοράκια καμαρώνουν - καμαρώνουν.

Λετιδέας

✳

Ο ΠΟΝΟΣ ΤΟΥ ΣΠΟΥΡΓΙΤΙΟΥ

Στὸν καημό του μόνο τὸ μικρὸ πουλὶ
μὲ μεγάλο πόνο θλιβερὰ λαλεῖ.

Τὸ μικρὸ τὸ ρόδο πούναι κεῖ κοντὰ
τὸν καημό του βλέπει καὶ τὸν ἐρωτᾶ!

«Ἀχ μικρὸ σπουργίτι, θλιβερὰ λαλεῖς
πές μου τὸ τί ἔχεις καὶ μελαγχολεῖς;

Μήπως ἔχεις χάσει τίποτ' ἀκριβό;
μήπως σοῦ τσακίσαν τόνα σου φτερό;

—Ὄχι καλὸ ρόδο, μὰ θὰ σοῦ τὸ πῶ
θὰ σοῦ ἐξηγήσω τὸ γιατὶ πονῶ.

Στὸ μεγάλο σπίτι πούναι πέρα κεῖ
εἶχα κάποια φίλη, φίλην ἀκριβή.

Μὲ ἡ κακὴ ἡ μοῖρα εἶν' πολὺ σκληρὴ
ἡ μικρή μου φίλη τώρα, πιὰ δὲν ζῆ.

Ζήλεψε ὁ χάρος τὸ μικρὸ κορίτσι
τώρα δὲν τὸ ἔχω γιὰ νὰ μὲ ταΐζῃ».

Τὸ μικρὸ τὸ ρόδο, στέκει σιωπηλά, . . .
ἡ δροσούλα πέφτει... δάκρυ τοῦ κυλᾶ.

Τρεχαντήρι

✳

ΤΟ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ ΔΕΝΤΡΟ

Ὅταν πρωτοήρθαμε σ' αὐτὸ τὸ σπίτι, εἴχαμε ἀπέναντί μας στὸν περίβολο τῆς ἐκκλησιᾶς, τρία δεντράκια. Τὰ δυὸ ἦσαν πιπεριὲς καὶ τὸ ἄλλο τὸ πιὸ μικρό, ἀλλὰ καὶ πιὸ ὡραῖο, ἦταν βερυκοκιά.

Κάθε χρόνο ἄνθιζε καὶ μόλις τὰ ἔβλεπα ἔτσι ἀνθισμένα ἔλεγα: «Νὰ ἦρθε ἡ ἄνοιξη».

Ἦταν τόσο ὄμορφο, ποὺ ὅσο τὸ κοίταζα, τόσο μοῦ ἄρεσε περισσότερο.

Μὰ ἕνα πρωϊνὸ τοῦ Φλεβάρη—τί συμφορὰ ἦταν ἐκείνη!—κάτι ἀπογοι ἀνθρωποι ἦρθαν καὶ κτύπησαν μὲ τὰ τσεκούρια τους κι' αὐτὸ καὶ τ' ἄλλα δυὸ δεντράκια στὴν καρδιά.

Πέφτοντας κάτω ὁ καλός μου φίλος, ἄφησε μιὰ πονεμένη κραυγὴ νὰ νὰ μὲ φώναζε νὰ τὸν βοηθήσω. Βγῆκα ἔξω, καὶ μὴν μπορώντας νὰ κρατηθῶ ἄρχισα νὰ βρίζω τοὺς ἀπόγους αὐτοὺς ἀνθρώπους. Μὰ αὐτοὶ σὰν ζῶα ἄρχισαν νὰ γελοῦν σαρκαστικὰ καὶ νὰ μὲ κοροϊδεύουν...

Ἀπὸ τότε ἡ ἐκκλησιὰ ἔμεινε ἔρημη, κ' ὅποτε βλέπω τὸν τόπο ὅπου ἄλλοτε ἦσαν τὰ δεντράκια, μοῦ ἔρχεται νὰ κλάψω.

Ὀδυσπόρος

ΔΕΙΛΙΝΟ

Ὁ ἥλιος γέρνει πίσω ἀπ' τὰ βουνά.
Ἡ ματιά μου βυθίζεται στὸ βάθος
τ' οὐρανοῦ, ἐκεῖ ποὺ ὁ ἥλιος ἔχει βάψει
τὰ σύνεφα κόκκινα καὶ μενεξεδιά,
κ' ἀπολαμβάνει μὲ ἀπληστία τὸ ὡραῖο
αὐτὸ θέαμα. Μὰ ἡ ψυχή μου εἶναι βαρειά, γεμάτη μελαγχολία καὶ τὸ στῆθος
μοῦ φουσκώνουν, ποῦ καὶ ποῦ ἀναστεναγμοί. Ὁ νοῦς μου γυρίζει στὰ περασμένα, καὶ ξαναφέρνει στὴ θύμηση μιὰ παλιὰ χαρὰ ἢ πόνο, κ' ἡ καρδιά μου νοσταλγεῖ γλυκὲς ἀναμνήσεις κ' ἀναπολεῖ μιὰ σβυσμένη της εὐτυχία. Ὁ ἥλιος χάθηκε πιὰ πίσω ἀπ' τὰ βουνά, καὶ τὰ σύνεφα πῆραν ἕνα σκοῦρο μενεξεδένιο χρῶμα. Τὰ πουλάκια κοιτοιρίζουν στὶς φωλίτσες τους, διπλώνοντας τὰ μικρά τους φτεράκια γιὰ νὰ κοιμηθοῦν. Ἀπ' τὸ βουνὸ προβαίνει δειλὰ ἡ σελήνη, γιὰ νὰ φωτίζῃ ἀκούραστα στοὺς νυχτερινοὺς διαβάτες.

Δυὸ δάκρυα ἀργοσταλάζουν ἀπ' τὰ μάτια μου· εἶν' ἕνας χαιρετισμὸς στὰ περασμένα.

Σαρθὴ Περιγκήπισσα

✳

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Δόσε μου, Θέ μου, δύναμη
δίκιος κι' ἀγὼς νὰ ζήσω
μέσ' στὶς φουρτοῦνες πάντα ὀρθὸς
ποτὲ νὰ μὴ λυγίσω·
νὰ προστατεύω τοὺς φτωχούς,
τὰ πεινασμένα τὰ παιδιά,
πάντοτε λάτρης τοῦ καλοῦ
καὶ μ' ὅλο ἀγάπη τὴν καρδιά.

Γιγάντεψε τὴν πίστη μου,
τὸ μῖσος καλωσύνη
νὰ δίγω μάθε με σ' αὐτούς,
ποὺ μ' ἔβλαψαν συγγνώμη,
κ' ὅταν τελέψουν κάποτε
τοῦ μαρτυρίου οἱ δρόμοι
ἀνάσταψέ με, δόσε μου
τὴ Θεία σου τὴ γαλήνη.

Ὑάκινθος

✳

Η ΖΩΗ

Ἀπέναντι ἕνα οἰκόπεδο ἄσκαφτο, ἀκαλλιέργητο, ποὺ ἡ Ἄνοιξη τὸ στόλισε μὲ παχειὰ πρασινάδα ποὺ ἔκρυψε κάθε τί.

Τὶς μεγάλες πέτρες καὶ τὸ χάραγμα τοῦ πολέμου. Ἕνα ἄσκεπο καταφύγιο.

Σὲ μιὰ γωνιὰ ἕνας τενεκὲς ἀστράφτει στὶς ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου. Πόσο ἀπατᾶ ἀπὸ μακρυὰ τὸ μάτι μὲ τὴν τόσο ψεύτικη λάμψη του!!!

Μιὰ γέριακη εὐκάλυπτος μὲ σπαθωτὰ φύλλα στέκει ξεχασμένη σὲ μιὰ γωνιά.

Πότε, πότε ἀνοιγοφυσᾶει ἡ αὔρα ἕνα ἀπ' τὰ λυγισμένα σχεδὸν ὡς τὴ γῆ κλαδιὰ τῆς σκύβει καὶ φιλεῖ τὸν τοῖχο μιᾶς αὐλῆς.

Μιὰ μαύρη γάτα μὲ ἄσπρες βοῦλες προχωρεῖ ἀργά, σὰ νυσταγμένα.

Φτάνει στὸν ψηλὸ τοῖχο τοῦ κήπου ἀπὸ ἕνα σπίτι ἐκεῖ. Τὸν πηδᾶ καὶ χάνεται πίσω ἀπ' αὐτόν. Ἀφίνω τὸ παράθυρό μου. Μπαίνω καὶ σκέπτομαι.

Ἔτσι εἶναι ἡ ζωή!...

Ἕνα οἰκόπεδο μὲ χορτάρια ποὺ σκεπάζουν κάθε τι. Αὐλάκια, κοτρῶνες καὶ ποὺ ἕνας τενεκὲς λάμπει τόσο, ἐνῶ ἕνα διαμάντι κρύβεται κάτω ἀπ' τὶς ψηλὲς κουκνίδες καὶ τ' ἀγριόχορτα μαζὶ μὲ τὶς πέτρες.

Ἔτσι εἶν' ἡ ζωή!

Μὲ αὐλάκια βαθιὰ καὶ πέτρες,—λύπες καὶ πόνους—μὰ καὶ μὲ ἥλιο καὶ δροσερὲς αὔρες—χαρὲς κι' εὐτυχίες.

. . . . . .

Ἀσχημόπαπο

✳

Ο ΗΛΙΟΣ ΕΔΥΣΕ

Ὁ ἥλιος ἔδυσε
ἀπ' τὸ βουνό,
χρώματα γέμισε
τὸν οὐρανό.

Οἱ κότες κούρνιασαν
μέσ' τὴ φωλιά τους,
τὰ παιδιὰ χώθηκαν
στὰ σπιτικά τους.

Ὁ ἥλιος ἔδυσε
ὅλοι γυρίζουν,
ἡ νύχτα πλάκωσε,
καληνυχτίζουν.

Παγκρατιωτάκι

✳

ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΛΑΘΟΣ

Ἐκεῖνο τὸ μεσημέρι ὁ μπαμπάς μου εἶχε ἀργήσει πολύ. Ἀνησυχῆ ἡ μαμά μου ἔκοβε βόλτες μέσ' στὸ σπίτι. Ἐγὼ βγῆκα στὴν πόρτα νὰ δῶ ἂν ἔρχεται. Ἀλλὰ δὲν ἐρχόταν. Περίμενα λίγο, καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ τὸν βλέπω νὰ προβάλῃ ἀπ' τὴν γωνιὰ τοῦ δρόμου. Ἔτρεξα νὰ τὸν προϋπαντήσω. Ἔπεσα ἀπάνω του, φωνάζοντας: Μπαμπά!... —Τί ἔπαθες κορίτσι μου;» ἀκούω μιὰ ἄγνωστη, θυμωμένη φωνὴ νὰ μοῦ λέει.

Τί λάθος! Εἶχα πάρει γιὰ μπαμπά μου ἕναν κύριο ποὺ τοῦ ἐμοιαζε. Γύρισα σπίτι μου σὰν βρεγμένη γάτα. Σὲ λίγο ὅμως ἦρθε ὁ μπαμπάς, ποὺ τοῦ τὸ εἶπα καὶ γέλασε πολύ...

Ἀγριολούλουδο

✳

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μαμά.—Γιατί, Τοτό, βάζεις ἀνάποδα τὶς κάλτσες σου;

Τοτός.—Γιατὶ ἀπὸ τὴν καλὴ εἶναι τρύπες μαμά!

Βαρκούλα τοῦ Βοσπόρου

* * *

Ἡ Μιμόζα καυχᾶται ὅτι μιλάει τὰ Γαλλικά... φαρσί ἀπὸ ὁ χρόνος.

Καὶ τὸ *Κοχυλάκι.*—Σπουδαῖο πράγμα! Ἐγὼ μόλις γεννήθηκα, τὰ πρῶτα ρυά! ρυά! μου τὰ εἶπα Γαλλικά.

Λουλουδένια Σκιά

ΤΑ ΕΥΣΗΜΑ
ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1943 ΚΑΙ 1944

Καθὼς γνωρίζουν οἱ παλαιοί μου συνδρομηταί—ἄ, τὸ μάθουν τώρα κ' οἱ νέοι—σ' ἀποτελέσματα τῶν διαφόρων Διαγωνισμῶν, κοντὰ στὰ Βραβεῖα καὶ τοὺς Ἐπαίνους, ἀπονέμω στοὺς διαγωνιζομένους καὶ ἀνάλογο ἀριθμὸ *Εὐσήμων*: ἀπὸ 30, ἀπὸ 25, ἀπὸ 20, ἀπὸ 10 καὶ καθεξῆς. Ἔτσι, τ' ἀποτελέσματα κάθε διαγωνισμοῦ, δίπλα σὲ κάθε ὄνομα ἢ ψευδώνυμο, βλέπεις καὶ τὸν ἀριθμὸ αὐτῶν τῶν εὐσήμων του μ' ἕνα Ε μέσα σὲ ἀγκύλες π. χ. *Πρῶτον βραβεῖον*: *Ἀγις* [25 Ε]. Στὸ τέλος κάθε ἔτους, ἀθροίζονται τὰ Εὔσημα ὅλων τῶν Διαγωνισμῶν, ποὺ τὰποτελέσματά τους δημοσιεύθηκαν ἀπὸ τὸ πρῶτο ὡς τὸ τελευταῖο φυλλάδιο τοῦ ἔτους, κ' ὅποιος ἔχει τὰ περισσότερα Εὔσημα παίρνει καὶ τὸ ἐτήσιο *Βραβεῖο τῶν Εὐσήμων* (τὸ Πρῶτο· οἱ ἄλλοι, ἀνάλογα μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν Εὐσήμων τους, παίρνουν τὰ δύο Δεύτερα βραβεῖα, τὰ τρία Τρίτα, Ἐπαίνους κλπ.)

Γιὰ τὴν ἀπονομὴ αὐτῶν τῶν Βραβείων, κρατοῦσα στὸ γραφεῖο μου ἕνα βιβλίο ὅπου ἐσημείωνα τὰ Εὔσημα. Ἀλλὰ καὶ καθένας ποὺ ἤθελε νὰ λάβῃ μέρος στὸν Διαγωνισμὸ τῶν Εὐσήμων ἔπρεπε στὸ τέλος τοῦ ἔτους νὰ μοῦ στείλῃ *σημείωση τῶν Εὐσήμων* ποὺ πῆρε, λεπτομερῆ κ' ἀναλυτική. Μερικοί, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ σημείωση τῶν Εὐσήμων τους, μοῦ ἔστελναν καὶ Γενικὴ Στατιστικὴ τῶν Εὐσήμων τοῦ ἔτους. Ἔτσι, συγκρίνοντας καὶ ἐξελέγχοντας, ἔβγαζα τὰ ἀποτελέσματα τῶν εὐσήμων, ὡς τὸ σωτήριο ἔτος 1942. Ἀλλὰ τ' ἀποτελέσματα τοῦ 1943 δὲν μπόρεσα νὰ τὰ βγάλω, γιατὶ κατὰ τὴ Δεκεμβριανὴ καταστροφή, ὅταν ἀναγκάστηκα νὰ διακόψω καὶ τὴν ἔκδοσή μου, κάηκε καὶ τὸ βιβλίο τῶν εὐσήμων, κάηκαν καὶ οἱ σημειώσεις καὶ οἱ στατιστικὲς ποὺ μοῦ εἶχαν στείλει οἱ συνδρομηταί. Τὸ 1945, ὅταν ξανάρχισα τὴν ἔκδοσή μου, τοὺς εἶπα νὰ μοῦ στείλουν σημειώσεις καὶ στατιστικὲς τῶν εὐσήμων τοῦ 1944. Ἀλλὰ δὲν ἔλαβα παρὰ μόνο σημειώσεις καὶ μόνο ἀπὸ δυὸ τρεῖς, Ἤμουν λοιπὸν ἀπελπισμένη ὅτι θὰ μποροῦσα ποτὲ νὰ βγάλω οὔτε τ' ἀποτελέσματα τῶν εὐσήμων τοῦ 1944, ὅταν ἔξαφνα λαβαίνω ἀπὸ τὸν *Γκάλικ* δυὸ Γενικὲς Στατιστικές, καὶ τοῦ 1944, καὶ τοῦ 1943. Ἔτσι, χάρι στὴ φιλοπονία καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ καλοῦ μου αὐτοῦ φίλου, εἶμαι σήμερα στὴν εὐχάριστη θέση νὰ δημοσιεύσω τ' ἀποτελέσματα τῶν εὐσήμων καὶ τῶν δυὸ τελευταίων ἐτῶν. Δὲν μπορῶ βέβαια νὰ ἐξελέγξω τοὺς ἀριθμοὺς τῶν Στατιστικῶν, ἔχω ὅμως κάθε πεποίθηση στὴν ἀκρίβεια καὶ τὴν εὐσυνειδησία τοῦ *Γκάλικ*, ποὺ τοῦ ἀπονέμω, μαζὶ μὲ τὶς εὐχαριστίες μου καὶ [50 Ε] γιὰ τὶς δυὸ στατιστικές του.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΥΣΗΜΩΝ ΤΟΥ 1943

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Αἰὲν Ἀριστεύειν*, ἔλαβεν ἐν ὅλῳ Εὔσημα 358.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Γκάλικ*, 345. — *Νηρέας*, 340

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ *Σίφουνας*, 308. — *Λουδοβίκος*, 266. — *Πληγωμένος Ἀετός*, 257.

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ: Ἄλκης Μύρας, 252. — Λευκὴ Καμέλια, 235. — Ἡρακλῆς, 230. — Σείριος, 214. — Γαλανομμάτα, 208. — Πρόμαχος τῆς Ἐλευθερίας, 208.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ: Σκυριανόπουλο, 198. — Μπουμπουκάω, 186. — Μέλλων Ναύαρχος, 183. — Ἠλέκτρα, 180. — Παροδίτης, 178. — Χρυσαυγή, 177. — Ντίνος Ζηριώτης, 169. — Ὀνειρεμένη Πατρίδα, 166. — Ρήγας Φεραῖος, 162. — Ἀπεραθιτάκι, 158 — Εὔθυμος, 154. — Νιόβη, 153. — Νεοσμυρναῖος, 152.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ: Φίλος τοῦ Βιβλίου, 145. — Μορφεύς, 143. — Ἄσπρο Γατάκι, 142. — Ἄρης, 137. — Πληγωμένος Ἱππότης, 133 — Λογοτέχνης, 129 — Πετραιωτόπουλο, 129. — Ἐγώ, 127. — Ἰβάνης, 127. — Ἀθηναῖος, 123. — Κεραμίδα, 123. — Ἐθνικὸν Ἰδεῶδες, 122. — Τσούπρα, 114. — Ἀλγλη, 113. — Ἐλευθερία, 113. — Αἰωλόδοξη, 112. — Ἀφροδίτη, 111. — Δοξασμένο Ἀκρωτήρι, 109. — Μαχαρανή, 108. — Ἐσμεράλδα, 104. — Προυσσεύς, 100.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Ὅλοι οἱ λαβόντες ἀπὸ 99 ἕως 50 Εὔσημα. Δὲν ἀναφέρονται, γιατ' εἶναι πάρα πολλοί.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΥΣΗΜΩΝ ΤΟΥ 1944

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Νηρέας*, 128.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Σίφουνας*, 110. — *Ἀλγλη*, 95

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Λουδοβίκος*, 92. — *Νεοσμυρναῖος*, 82. — *Φίλος τοῦ Βιβλίου*, 85.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Ἀητὸς τῆς Ἠπείρου, 74. — Αἰὲν Ἀριστεύειν, 72. — Ζεὺς τῆς Δωδώνης, 70. — Χρυσαυγή, 65. — Γκάλικ, 64 — Πληγωμένος Ἱππότης, 64. — Ὑάκινθος, 60. — Νέαρχος, 56. — Κεραμίδα, 53.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Ὅλοι οἱ λαβόντες ἀπὸ 49 ἕως 20 Εὔσημα.

Σημείωσις. — Ὁ Τόμος τοῦ 1944, ἔνεκα τῶν «γεγονότων», ἔμεινε ἡμιτελής. Ὡς ἐκ τούτου ἐδημοσιεύθηκαν λιγώτεροι Διαγωνισμοὶ ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ προηγούμενο ἔτος καὶ συνεπῶς οἱ ἀριθμοὶ τῶν Εὐσήμων εἶναι μικρότεροι. (Π.χ. ὁ *Νηρέας* τοῦ 1944 παίρνει τὸ Πρῶτο Βραβεῖο μὲ 128 Εὔσημα μόνον, ἐνῶ, ὁ ἴδιος τοῦ 1943, μὲ 340 Εὔσημα, παίρνει μόνον Δεύτερο).

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Ἀθῆναι, ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου 28 ἀρ. τηλ. 55-536—23 Ὀκτωβρίου 1945

ΣΤΟ σημερινὸ φυλλάδιο βλέπετε, ἀνέλπιστα, καὶ τ' ἀποτελέσματα τῶν Εὐσήμων 1943 καὶ 1944. Στὸ τέλος τῆς Στατιστικῆς τον, ὁ *Γκάλικ* σημειώνει καὶ τ' ἀκόλουθα ἐνδιαφέροντα: «Κατὰ τὸ 1943 εὐσημοφορήθησαν συνολικὰ 504 *Διαπλασόπουλα*. Ἀπ' αὐτὰ 4 (ὅλα ἀγόρια) ἔλαβαν πάνω ἀπὸ 800 Εὔσημα, 8 (ἀπ' τὰ ὁποῖα 2 μόνο κορίτσια) ἔλαβαν ἀπὸ 200 ἕως 299 Εὔσημα, 35 ἔλαβαν ἀπὸ 100 - 199, 52 ἀπὸ 50 - 99, 122 ἀπὸ 20 - 49, 125 ἀπὸ 10 - 19, καὶ τέλος 158 ἔλαβαν κάτω ἀπὸ 10 Εὔσημα. Ἀπὸ ἄποψη κινήσεως λοιπὸν ὁ πολύπαθος αὐτὸς χρόνος 1943 στάθηκε ἕνας ἀπ' τοὺς πιὸ ἀποδοτικοὺς τῆς Β' Περιόδου κι ὁ τελευταῖος ἀληθινὰ *μεγάλος* πρὶν ἀπ' τὸ τραγικό της τέλος».

Ἀναγγέλθηκε ἀπὸ τὶς Σπέτσες ὁ θάνατός τοῦ ἐκεῖ βαθυγήρου διδασκάλου, λογίου καὶ ποιητῆ *Ι. Γ. Γιαννούκου*, πασιγνώστου μὲ τὸ φιλολογικὸ ψευδώνυμο *Γιάννης Περγαλείτης*. Γιὰ πολλὰ χρόνια, τόσο μὲ τ' ὄνομά του ὅσο καὶ

μὲ τὸ ψευδώνυμό του, συνεργάσθηκε στὴν ἀγαπημένη του «Διάπλαση», δίνοντάς, της κυρίως «Παιδαγωγικοὺς Μύθους», εἴτε πρωτότυπους εἴτε κατὰ διωσκευὴ ἀπὸ τοὺς Αἰσώπειους. Τοὺς Μύθους αὐτούς, ὁ Περγιαλίτης ἐτύπωσε ἀργότερα σὲ δυὸ τόμους, κι' ἡ κριτικὴ ἔλαβε ἀφορμὴ νὰ τὸν κατατάξῃ ἀνάμεσα στοὺς καλύτερους νεοέλληνες μυθογράφους. Ἡ «Διάπλασις» τὸν θυμᾶται πάντα τὸν πολύτιμό της συνεργάτη καὶ καλὸ φίλο, ποὺ μὲ τόση χαρὰ τὸν ἔβλεπε κάθε τόσο ποὺ ἐρχόταν στὴν Ἀθήνα, καὶ μὲ τόση θλίψη ἐμαθε τὸ θάνατό του στὸ νησί, ὅπου τὰ τελευταῖα χρόνια ζοῦσε ἄρρωστος, ἀποκλεισμένος, σχεδὸν ἀπομονωμένος, ἀλλὰ τιμώμενος κι' ἀγαπώμενος ἀπὸ τοὺς Σπετσιώτες, ποὺ τοῦ ἔκαμαν ὡραία πανδημη κηδεία. Ἂς εἶν' ἐλαφρὸ τὸ χῶμα ποὺ τὸν σκέπασε.

Νεφέλη, εἶναι κάπως παλιὸ αὐτὸ τὸ γράμμα σου, κι' ἀπὸ τότε ἔχει λάβει κ' ἄλλα σου· ἀλλὰ τὸ ἐκράτησα, γιατὶ ἤθελα νὰ σοῦ πῶ μὲ πόσο ἐνδιαφέρον διάβασα τὴν ἱστορία τῆς συμφωνίας ποὺ κάνατε μὲ τὴ μαμμά, ποιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ σας νὰ πρωτοδιαβάζῃ τὸ φυλλάδιό μου· ὅποια θὰ τὸ παίζνῃ ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ταχυδρόμου. Καὶ νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, κι' ἐγὼ ἐθαύμασα τὴν ὑπομονή σου, στὴν ὁρισμένη περίσταση ποὺ μοῦ διηγεῖσαι — ὑπομονὴ ποὺ δείχνει δυνατὸ χαρακτῆρα. Ἄλλη στὴ θέση σου θὰ ἔκανε ἔφοδο: «Ἐλᾶτε τώρα, μαμμά, ἀστειεύθηκα . . .».

Ὡραῖο καὶ τὸ δικό σου γράμμα, *Θρυλικὴ Ροδόπη*, τὸ παλιὸ ἐκεῖνο ποὺ μοῦ ἔγραψες μόλις ἔλαβες τὸ 8ο φυλλάδιο. Ἀργοῦσα τότε πάλι, ἄλλα ἐσυ δὲν ἀπελπιζόσουν, γιατὶ εἶχες πεποίθηση πὼς θὰ νικοῦσα, ὅπως πάντα τὰ ἐμπόδια καὶ θὰ ξανάβγαινα..., πόσα εἶναι, καὶ τώρ' ἀκόμα, τὰ ἐμπόδια ποὺ συναντῶ! Ἐλπίζω ὅμως, πὼς μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν παιδιῶν μου θὰ ἐξακολουθήσω νὰ τὰ νικῶ καὶ νὰ βγαίνω.

Ρὸζ *Μπουμπουκάκι*, εἶδα τί ὡραῖα πέρασες στὸ Βόλο τὸ καλοκαίρι, ἄλλα λυπήθηκα ποὺ γυρίζοντας στὴν Ἀθήνα ἔπεσες ἄρρωστο ἀπὸ ἵλαρά. Εὔχομαι νὰ σοῦ περάσουν κι' αὐτὰ τὰ δέκατα, νὰ σηκωθῆς, καὶ νὰ λάβω γρήγορα γράμμα σου γραμμένο μὲ τὸ χεράκι σου κι' ὄχι καθ' ὑπαγόρευση στὸν ἀδελφό σου. Τὰ Παιδικὰ Πνεύματα καλά.

Ἀμαριλλύς, εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἀρχὴ τοῦ ξεσπαθώματός σου, ποὺ θάχῃ βέβαια καὶ συνέχεια. Ἐνέγραψα τὶς νέες συνδρομήτριες καὶ τοὺς ἐστειλα τὰ φύλλα. Πολὺ ἐνδιαφέροντα καὶ τὰ «δικά σου» ποὺ μοῦ γράφεις. Τί νόστιμα τὰ «γιαπωνέζικα ἑλληνικὰ» αὐτῆς τῆς Ἀγγλίδας!

Ἐπίσης ὡραῖα γράμματα μοῦ ἔστειλαν καὶ οἱ ἑξῆς: *Ροδαυγή*, *Κόντε-Ραπανάκης*, *Ἅγας Λεκάνης*, *Ἀτρόπαχεν* καὶ *Φαντάρος τοῦ 41*. Ἐξεστέλεσα τὶς παραγγελίες τους καὶ τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους γιὰ ὅλα. Μόνον ὁ χῶρος δὲν ἐπιτρέπει νὰ τοὺς ἀπαντήσω ἐκτενέστερα καὶ χωριστά.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Δικαίωμα ἐγκρίσεως, διὰ τοὺς συνδρομητὰς ἢ τοὺδέλφια ἀντὶ δρχ. 100, διὰ τοὺς ἀγοραστὰς δρχ. 200. Ὅσα ψευδώνυμα ἀκολουθοῦνται ἀπὸ α. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια, ὅσα ἀπὸ κ. ἀνήκουν σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: *Δροσοστάλαχτη*, κ. (ΙΠ), *Ἀρμονία*, ἀ. (ΕΠ).

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Λουκᾶν Ζαμᾶνον* (ψευδώνυμο νὰ στείλῃς ἄλλο γιατὶ τὸ *Πήγασος* δὲν εἶν' ἐλεύθερο· τὸ κομμάτι σου δημοσιεύσιμο ἀλλὰ ἐκτενές). *Κορινθιακὸ Ἀκρογιάλι* (ναί, δυστυχῶς· ἀλλὰ τί μπορῶ νὰ κάμω, ἀφοῦ δὲν ἐγίρισαν ἀκόμα οἱ παλιοὶ συνδρομηταὶ καὶ οἱ νέοι δὲν ξέρουν καὶ πρέπει νὰ μάθουν;) *Προκομένην Τεμπέλον* (ἐγγοεῖται πὼς ἡ ἀνώμαλη αὐτὴ κατάσταση δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ διαρκέσῃ. Ὅλα σὲ λίγο θὰ διορθωθοῦν). *Μακεδονομάχον* καὶ *Προσκοπάκι*, (χαίρω κι' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα· ἐξετέλεσα, ἀφοῦ ἔλαβα καὶ τὴν ἐπιταγή). *Ἴναχον*, *Ἕλλην Γιαννοπούλου* κτλ., κτλ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 30ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι τῆς 15 Νοεμβρίου, καὶ πέραν ἀκόμη, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἔχουν δημοσιευθεῖ.

146. Δεξίγριφος

Εἶμαι φάρι, τοῦ νεροῦ
Τοῦ γλυκοῦ καὶ τ' ἁρμυροῦ
Μὲ τραβᾶει ἕνα ποτάμι
Κι' ὁμορφο πουλὶ μὲ κάμει.

Ἀτρεὺς

147. Στοιχειόγριφος

Μὲ γυρεύει ὅλος ὁ κόσμος,
Ἂν ἀπέραχτο μ' ἀφήσῃς·
Μέρος λόγου ἁπλῶς θὰ γίνω,
Ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς.

(Ἡλιοῦν) *Κόντε-Ραπανάκης*

148. Στοιχειοτονόγριφος

Γιὰ τὸ σκρύπισμα εἶναι κάτι
Ἕνα γράμμα τοῦ ἀλλάζω
Καὶ τὸν τόνο κατεβάζω,
Νὰ τὸ στρώσω στὰ κρεββάτι.

Ἀητὸς τῆς Ἤπειρον

149. Τονόγριφος

Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσῃς,
Εἶμ' ἐπίθετο καλό·
Ἂν τὸν τόνο μου κινήσῃς,
Μὲ πονᾶ σὰν περπατῶ.

Ἐξερευνητὴς τῶν Ἀυστρῶν

150. Ταῦ

\+ + + + + + + = Θεὰ τοῦ Ὀλύμπου
* * * + * * * = Βυζαντινὸς ποιητής
* * * + * * * = Βασιλεὺς τοῦ Περσῶν
* * * + * * * = Μυθικὸς ἥρως
* * * + * * * = Μὴν.
* * * + * * * = Κράτος τ. Εὐρώπης
* * * + * * * = Σάτυρος

Οἱ σταυροὶ καθέτως χρόνος τοῦ ρήματος.

Νεφέλη

151. Κρυπτογραφικόν

12345678347	= Μεταφορικὸν μέσον
21671	= Θηρίον
315647	= Ἀσιατ. πρωτεύουσα
46561	= Σκέγη
5678347	= Τὸ ἀλλάζον θέσιν
647647	= Πέλαγος
7658	= Εὐτυχὲς τέρμα.
83347	= Συγκριτικὸν

Ἴναχος

152—156. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀντάλλαγῇ ἑνὸς γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

κόρος, πίλος, χυμός, βάρος, ὄλος

Μαῦρο Βέλος

157. Διπλῆ Ἀκροστιχὶς μετὰ πτερωτοῦ Γράμματος

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν λατῖνον ποιητήν, τὰ δὲ δεύτερα γράμματα χώρας τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης. Ἐξ ἄλλου, αἱ ἑπτὰ ἀρχικαὶ λέξεις ἔχουν ἀπὸ ἓν κοινὸν γράμμα — τὸ πτερωτὸν — τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷ πρῶτον εἰς τὴν πρώτην, δεύτερον εἰς τὴν δευτέραν, τρίτον εἰς τὴν τρίτην καὶ κατ' οὕτω καθεξῆς.

1, Μέγας ἀρχαῖος ποιητής· 2, Ποταμὸς τῆς Γαλλίας· 3, Γεωργικὸν ἐργαλεῖον· 4, Ἡ τελευταία κατοικία· 5, Ἀρχαῖος ποιητής· 6, Ἔντομον ἐνοχλοῦν κυρίως τοὺς ἵππους· 7, Ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος.

Νικηφόρος

158. Φωνηεντόλιπον

Κλκρ - μρσ
λ - μς - πλμμρσ

Ἀμερικανόπουλο

159. Γρῖφος

o oo
o o o o ζῷ; ναί! αφ' οὐ τὸν οὐ ἤτο
o o o οὐ οὐ
o οὐ

Γκάλικ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Δὲν δημοσιεύονται ἀγγελίαι ὑπερβαίνουσαι τοὺς δεκαπέντε στίχους, καὶ μόνον μία τοῦ καθενὸς εἰς κάθε φυλλάδιον.—Ἕως δέκα τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρχ. 30. Πέραν τῶν δέκα λέξεων, 3 δρχ. ἡ λέξις μὲ ἁπλᾶ, 4 δρχ. μὲ παχέα καὶ 5 δρχ. μὲ κεφαλαία. Ὁ χωριστὸς στίχος δρχ. 20.

[Α — 38]

Πόφω - Ποῦφ ποῦ βρίσκεσαι;

Ἀμερικανόπουλο

[Α — 39]

Διαπλασόπουλα-ες φεύγω γιὰ τὴν ΑΜΕΡΙΚΗ· ἡ σύστασις, ἂν θέλετε νὰ μοῦ γράψετε, εἶναι George Kapacos, 7 Lafayette ave Sut Fer N. Y.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΠΟΥΛΟ

[Α — 40]

Ἀγαπητὴ *Μυρτώ*, ἡ παρέα τῶν Ψηλαλωνιῶν σὲ περιμένει τὰ Χριστούγεννα νὰ σφάξετε τὸ γουρουνάκι.

Θρ. Μητρόπουλος

[Α — 41]

Νηρέα, ἀλληλογραφοῦμε; Ἂν θέλῃς γράψε πρῶτος στὴ Δίσῃ Κον Διαμαντοῦρον, Ι. Δροσοπούλου 53 διὰ

Φαντάρον τοῦ 41

[Α — 42]

Διαπλασόπουλα πρωτομπαίνοντας στὴ συντροφιά σας, στέλνω σ' ὅλους-ες ἕναν ἐγκάρδιο χαιρετισμό. Ἀφοβο Μάτι, τί γίνεσαι;

Ροδαυγή

[Α — 43]

Φεύγοντας γιὰ τὴν Ἀμερικὴ θὰ χαιρετήσω ἐκ μέρους τοῦ Διαπλασόκοσμου τὰ Ἑλληνόπουλα ποὺ θὰ συναντήσω. Εἴσθε δεχτοί;

Ἀμερικανόπουλο

[Α — 44]

Ἀμερικανόπουλο, Ἡρωΐς Ἑλληνοπούλα, εὐχαριστῶ γιὰ τὴν εὐγενικὴ πρόσκλησή σ' ἀλληλογραφήσουμε, ἀλλὰ δυστυχῶς ὄχι τώρα. Ἀργότερα ἴσως. Χαιρετῶ ὅλους-ες.

ΠΡΟΚΟΜΕΝΗ ΤΕΜΠΕΛΑ

Τυπογραφεῖον Ἀδελφῶν ΡΟΔΗ, ὁδὸς Κεραμεικοῦ ἀρ. 42